

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему «Ліквідність як основа формування фінансового стану
АТ «Харківобленерго»

Виконала: студентка 2 курсу групи 8.0720-з
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та
страхування, освітня програма фінанси і кредит

Я.О. Турубарова

Керівник д.е.н., доцент Огренич Ю.О.

Рецензент к.е.н., доцент Лепьохін О.В.

Запоріжжя – 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економічний
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Освітній рівень магістр
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма фінанси і кредит

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ А.П. Кущик

« _____ » _____ 2021 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Турубаровій Яні Олександрівні

1. Тема роботи: «Ліквідність як основа формування фінансового стану АТ «Харківобленерго»

керівник роботи: Огренич Юлія Олександрівна, д.е.н., доцент
затверджені наказом ЗНУ від 30 червня 2021 р. № 967-с.

2. Строк подання студентом роботи: 16 листопада 2021 р.

3. Вихідні дані до роботи: дані фінансової звітності АТ «Харківобленерго», монографічні дослідження та наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): визначити сутність, та фактори, які впливають на рівень ліквідності підприємства, визначити основні принципи та методи управління ліквідністю підприємства; провести оцінку фінансового АТ «Харківобленерго» ; провести аналіз ліквідності АТ «Харківобленерго»; визначити заходи покращення управління ліквідністю та оптимальний власний та позиковий капітал.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): кваліфікаційна робота містить 21 рис. і 30 табл, 1 формулу.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Огренич Ю.О., доцент	5.07.2021 р.	5.07.2021 р.
2	Огренич Ю.О., доцент	12.09.2021 р.	12.09.2021 р.
3	Огренич Ю.О., доцент	03.10.2021 р.	03.10.2021 р.

7. Дата видачі завдання: 05 липня 2021 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	05.07.2021 р. – 30.07.2021 р.	виконано
2.	Виконання вступу	1.08.2021 р. – 08.08.2021 р.	виконано
3.	Виконання розділу 1	09.08.2021 р. – 12.09.2021 р.	виконано
4.	Виконання розділу 2	13.09.2021 р. – 1.10.2021 р.	виконано
5.	Виконання розділу 3	2.10.2021 р. – 16.10.2021 р.	виконано
6.	Формулювання висновків	17.10.2021 р. – 1.11.2021 р.	виконано
7.	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	1.11.2021 р. – 15.11.2021 р.	виконано
8.	Подання роботи на кафедру	16.11.2021 р.	виконано

Студент _____ Я.О. Турубарова
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ Ю.О. Огренич
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ І.Ю. Кисільова
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 92 с., 21 рис., 30 табл., 70 джерел, 5 додатків

Об'єктом дослідження є процес формування фінансового стану підприємства АТ «Харківобленерго».

Предметом дослідження є ліквідність, як важливий етап оцінки фінансового стану підприємства.

Метою роботи є проведення аналізу ліквідності підприємства АТ «Харківобленерго», визначення ролі ліквідності у формуванні фінансового стану, виявлення проблем і напрямів покращення ліквідності та фінансового стану підприємства.

Завдання: 1) аналіз даних щодо формування фінансового стану та показника ліквідності; 2) оцінка діяльності, структури та показників активу та пасиву АТ «Харківобленерго»; 3) прогнозування показників, що впливають на ліквідність; 4) розробка рекомендацій щодо підвищення ліквідності та заходів щодо управління нею.

Методи досліджень: метод теоретичного узагальнення, системного аналізу, синтезу, методи статистичного та математичного аналізу, методи порівняльного аналізу, методи дедукції та індукції.

Одержані результати та їх новизна: 1) розраховано прогнозні показники, що впливають на ліквідність та на фінансовий стан в цілому; 2) сформовано пропозиції щодо підвищення ліквідності та рекомендації щодо управління нею.

Практичне значення одержаних результатів. Аналіз фінансового стану та пропозиції щодо формування та ефективного управління ліквідністю можуть бути використані в діяльності підприємств, а також кредиторами та інвесторами з метою зниження ризиків.

ЛІКВІДНІСТЬ, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ФІНАНСОВА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ, ФІНАНСОВИЙ СТАН, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ

SUMMARY

Qualifying work: 92 p., 21 fig., 30 tab., 5 annex, 70 references

The purpose of the work is to analyze the liquidity of the company JSC «Kharkivoblenergo», determine the role of liquidity in the formation of the financial condition, identify problems and areas for improving liquidity and financial condition of the enterprise.

To achieve this goal, the following tasks are set: analysis of literature data on the formation of the financial condition and its main liquidity ratio; evaluation of JSC "Kharkivoblenergo" activity; assessment of the structure and indicators of assets and liabilities of JSC "Kharkivoblenergo"; forecasting indicators that affect the liquidity of JSC «Kharkivoblenergo»; 5) development of recommendations for increasing liquidity and measures to manage it.

The subject of the study is liquidity as an important stage in assessing the financial condition of the enterprise.

The object of the study is the process of forming the financial condition of the company JSC «Kharkivoblenergo».

The obtained results and their novelty: 1) forecast indicators that affect liquidity and financial condition in general are calculated; 2) proposals have been made to increase liquidity and recommendations for its management.

Research methods: a systematic approach to the study of economic events and processes. During the study, scientific methods of cognition were used: the method of theoretical generalization, synthesis, methods of statistical and mathematical analysis, methods of comparative analysis, methods of deduction and induction.

The results of the study are aimed at assessing and improving the liquidity management system of JSC «Kharkivoblenergo» and can be applied in the practice of other enterprises. The proposed recommendations for the formation and improvement of liquidity management of JSC «Kharkivoblenergo» are of practical importance.

The results of the study can be used by heads of financial departments of enterprises to develop tactical and strategic decisions, which allows you to timely settle their debts with liquidity and continue their activities, as well as analyze the financial condition of the enterprise.

LIQUIDITY, SOLVENCY, PROFITABILITY, FINANCIAL INDEPENDENCE,
FINANCIAL ANALYSIS, FINANCIAL SITUATION, FINANCIAL STABILITY

ЗМІСТ

ВСТУП	8
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	11
1.1 Економічна сутність ліквідності та її значення для оцінки фінансового стану підприємства.....	11
1.2 Фактори впливу на ліквідність підприємства	19
1.3 Методика розрахунку показників ліквідності та фінансового стану підприємства.....	22
2 ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ЛІКВІДНОСТІ ТА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА АТ «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО».....	34
2.1 Фінансово-господарська характеристика діяльності АТ «Харківобленерго»	34
2.2 Аналіз показників ліквідності підприємства АТ «Харківобленерго»	40
2.3 Аналіз фінансового стану підприємства АТ «Харківобленерго»	45
3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ АТ «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО».....	62
3.1 Прогнозування зміни фінансового стану підприємства в умовах підвищення ліквідності.....	62
3.2 Формування пропозицій з підвищення ліквідності АТ «Харківобленерго»	75
ВИСНОВКИ.....	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	86
ДОДАТКИ.....	93

ВСТУП

За сучасних умов діяльність підприємств відбувається під впливом факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, по позначаються на стабільності функціонування, платоспроможності. Ці фактори також впливають на конкурентні позиції на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Результати виробничої, збутової, фінансової, інвестиційної діяльності впливають на фінансовий стан підприємства та залежать від злагодженості роботи всіх систем. В свою чергу, прибутковість або збитковість підприємства залежить від показників обсягу виробництва, реалізації продукції, виконаних робіт та послуг, розміру витрат, продуктивності праці, стану основних засобів, ефективності роботи підрозділів, виникнення загроз, кризових явищ тощо.

Тому для своєчасного виявлення ознак негативного впливу факторів ринкового середовища, погіршення результатів діяльності доцільним є здійснення аналізу фінансового стану.

До основних показників, за якими проводять аналіз фінансового стану підприємства, належать: показники ліквідності та платоспроможності; ділової активності; оцінки майнового стану підприємства; оцінки фінансової стійкості; показники рентабельності.

Першочергово під час дослідження фінансового стану проводиться оцінка ліквідності та платоспроможності, які є провідними характеристиками фінансового стану.

Ліквідність – це здатність та швидкість підприємства перетворювати свої активи на гроші для розрахунку за своїми зобов'язаннями в міру настання терміну їх погашення. Тобто даний показник характеризує спроможність компанії виконувати свої зобов'язання перед кредиторами та забезпечує стабільну діяльність підприємства.

Ліквідність як основу оцінки фінансового стану описували в своїх працях такі вчені: Я.А. Гладищук, Г.М. Терен, О.А. Шевченко, А.О. Буяльська, Т.Ю. Мельник.

Незважаючи на численні дослідження фінансового стану, дане питання залишається актуальним, оскільки швидкими темпами змінюється вплив факторів ринкового середовища та не визначено роль ліквідності в здійсненні оцінки фінансового стану.

Метою роботи є проведення аналізу ліквідності підприємства АТ «Харківобленерго», визначення ролі ліквідності у формуванні фінансового стану, виявлення проблем і напрямів покращення ліквідності та фінансового стану підприємства.

Виходячи з цієї мети, були розроблені такі основні задачі дослідження:

- аналіз літературних даних щодо формування фінансового стану та його основного показника ліквідності;
- оцінка діяльності АТ «Харківобленерго»;
- оцінка структури та показників активу та пасиву АТ «Харківобленерго»;
- прогнозування показників, що впливають на фінансовий стан АТ «Харківобленерго»;
- розробка рекомендацій щодо підвищення ліквідності та заходів щодо управління нею.

Об'єктом дослідження є процес формування фінансового стану підприємства АТ «Харківобленерго».

Предметом дослідження є ліквідність, як важливий етап оцінки фінансового стану підприємства.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних фахівців в галузі теорії криз та антикризового управління. У роботі використані методи: метод теоретичного узагальнення – для узагальнення наукового досвіду з досліджуваної проблематики й

викладання послідовності положень магістерської роботи, системного аналізу – для виявлення зв'язку між ліквідністю та фінансовим станом, синтезу – для дослідження показників ліквідності та платоспроможності; ділової активності; оцінки майнового стану підприємства; оцінки фінансової стійкості; показники рентабельності як єдиного цілого в оцінці фінансового стану, методи статистичного та математичного аналізу, методи порівняльного аналізу – при оцінюванні фінансового стану підприємства, методи дедукції та індукції – для дослідження теоретичних аспектів оцінки фінансового стану.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, статистичні дані АТ «Харківобленерго», результати власних досліджень та проведеного аналізу.

Наукова новизна отриманих результатів визначається такими основними положеннями: 1) розраховано прогностичні показники, що впливають на ліквідність та на фінансовий стан в цілому; 2) сформовано пропозиції щодо підвищення ліквідності та рекомендації щодо управління нею.

Практичне значення одержаних результатів. Аналіз фінансового стану та пропозиції щодо формування та ефективного управління ліквідністю можуть бути використані в діяльності підприємств, а також кредиторами та інвесторами з метою зниження ризиків.

Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дослідження були розглянуті в науково-практичній конференції: XVI Міжнародна науково-практична конференція «Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях» (Запоріжжя, 2021 р.).

Публікації. За матеріалами дослідження опубліковано 2 друковані праці, у тому числі: 1 стаття і 1 тези за матеріалами наукових конференцій.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність ліквідності та її значення для оцінки фінансового стану підприємства

Ліквідність є найважливішим показником фінансового стану підприємства, що характеризується можливістю підприємства у будь-який момент погасити свої борги за допомогою майна, яке є на балансі, тобто в тим, як швидко підприємство може продати свої активи, отримати грошові кошти та розрахуватися зі своїми зобов'язаннями перед постачальниками, перед банком з повернення кредитів, перед робітниками з виплати заробітної плати, перед бюджетом та позабюджетними централізованими фондами зі сплати податків та платежів та інше.

Термін «ліквідність» (від латинського «liquidus» – текучий), означає легкість реалізації, продажу, перетворення цінностей у грошові кошти [1].

Визначення поняття «ліквідності» представлено в табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Тракткування поняття «ліквідності» різними авторами

Автор	Сутність поняття
1	2
Бланк І.О.	«Ліквідність підприємства – спроможність окремих видів майнових цінностей бути швидко перетвореними в грошову форму без втрати своєї поточної вартості в умовах складеної кон'юнктури ринку».
Болюх М.А.	«Ліквідність підприємства – спроможність перетворювати свої активи на гроші для покриття всіх необхідних платежів. Безперешкодне перетворення майна на гроші, а платоспроможність підприємства, як наявність у підприємства коштів і їх еквівалентів, достатніх для розрахунку з кредиторською заборгованістю, що потребує негайного погашення».
Вовк В.М.	«Ліквідність – здатність активу до швидкого перетворення на грошові кошти».

Продовження табл. 1.1

1	2
Дорошенко А.П.	«Ліквідність – спроможність суб'єкта господарювання проводити розрахунки за своїми зобов'язаннями як за рахунок наявних грошових коштів, так і за рахунок грошових коштів, отриманих від реалізації окремих елементів майна підприємства».
Ковалев В.В.	«Ліквідність підприємства – наявність оборотних коштів у розмірі, теоретично достатньому для погашення короткострокових зобов'язань; формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над короткостроковими пасивами».
Лахтіонова Л.А.	«Ліквідність підприємства – здатність цінностей легко перетворюватися в гроші, тобто в абсолютно ліквідні активи».
Тарасенко П.В.	«Ліквідність – спроможність підприємства перетворювати свої активи на гроші без втрати їх ринкової вартості для покриття всіх необхідних платежів у міру настання їх термінів на швидкість здійснення цього перетворення».
Філімоненков О.С.	«Ліквідність полягає в можливості підприємства в будь-який момент розрахуватися за своїми зобов'язаннями за допомогою майна».
Фролова Т.О.	«Ліквідність підприємства – спроможність підприємства перетворювати свої активи на гроші без втрати їх ринкової вартості для покриття всіх необхідних платежів у міру настання їх термінів на швидкість здійснення цього перетворення».
Уткін О.І.	«Ліквідність підприємства – здатність підприємства вчасно і без затримки сплачувати свої короткотермінові зобов'язання».
Отже, ліквідність – це перевищення оборотних активів над короткостроковими пасивами, що надає можливість підприємству в будь-який момент розрахуватися за своїми зобов'язаннями за допомогою майна, а також спроможність підприємства перетворювати свої активи на гроші без втрати їх ринкової вартості.	

Джерело: складено автором на основі [2–11]

Платоспроможність та ліквідність є взаємопов'язаними, але різними за змістом. Ліквідність і платоспроможність є важливими фінансовими показниками діяльності підприємств. За результатами аналізу означених показників можна говорити про можливість підприємства розраховуватися за своїми боргами, що відображає також його фінансовий стан, ефективність використання ресурсів і тому гостро постає питання дослідження та аналізу ліквідності і платоспроможності. Ці показники дозволяють визначити

ефективність функціонування підприємств, встановити причини погіршення діяльності. Крім того, від рівня ліквідності підприємства залежить його платоспроможність.

Платоспроможність – характеризується можливістю підприємства своєчасно розраховуватись за своїми зобов'язання наявними платіжними засобами (табл. 1.2) [2].

Таблиця 1.2 – Погляди науковців на сутність поняття «платоспроможність»

Автор	Сутність поняття
Вовк В.М.	«Платоспроможність – достатність ліквідних активів для погашення в будь-який момент усіх короткотермінових зобов'язань перед кредиторами».
Крейніна М.М.	«Платоспроможність – це наявність у підприємства коштів, достатніх для сплати боргів за всіма короткостроковими зобов'язаннями й одночасно безперервного здійснення процесу виробництва та реалізації продукції».
Лахтіонова Л.А.	«Платоспроможність – можливість підприємства наявними грошовими ресурсами своєчасно погасити свої термінові зобов'язання».
Мних Є.В.	«Платоспроможним вважається підприємство, якщо його загальні активи більші, ніж довгострокові та короткострокові зобов'язання».
Савицька Г.В.	«Платоспроможність підприємства – здатність готівковими грошовими ресурсами своєчасно погашати свої платіжні зобов'язання».
Тарасенко П.В.	«Платоспроможність – наявність у підприємства коштів для погашення ним у встановлений термін і в повному обсязі своїх боргових зобов'язань, які впливають із кредитних чи інших операцій грошового характеру».
Уткін О.І.	«Платоспроможність – здатність своєчасно і повністю розраховуватись за своїми довготерміновими зобов'язаннями».
Фролова Т.О.	«Платоспроможність характеризується достатньою кількістю оборотних активів підприємства для погашення своїх зобов'язань протягом року».
Шеремет А.Д.	«Платоспроможність підприємства визначається як здатність покриття усіх зобов'язань підприємства усіма активами».

Джерело: складено автором на основі [2–11]

Платоспроможність і ліквідність схожі між собою поняття, але вони не однозначні, тому що платоспроможність означає наявність у підприємства грошових коштів та їх еквівалентів, достатніх для розрахунків за кредиторською заборгованістю, що потребує негайного погашення, а ліквідність – це спроможність підприємства погашати свої поточні зобов'язання вчасно і в повному обсязі. Під ліквідністю розуміють спроможність підприємства перетворювати свої активи на гроші без втрат їх ринкової вартості для покриття всіх необхідних платежів за мірою настання їх строків і швидкість здійснення цього перетворення (рис. 1.1) [12].

Рисунок 1.1 – Взаємозв'язок між платоспроможністю та ліквідністю [1]

Основні відмінності між ліквідністю і платоспроможністю полягають у наступному:

1. ліквідність підприємства визначається розміром та складом поточних активів, а платоспроможність наявністю поточних активів у певній (грошовій, високоліквідній) формі;

2. ліквідність підприємства припускає співвідношення всіх поточних активів та їх груп з поточними зобов'язаннями, а платоспроможність – високоліквідних активів із найбільш терміновими зобов'язаннями;

3. платоспроможність більш динамічна, ніж ліквідність;

4. платоспроможність характеризує поточний стан підприємства, а ліквідність не тільки поточний, але й перспективний;

5. ліквідність підприємства визначається рухом фінансових потоків, а платоспроможність – рухом грошових потоків [2].

Ліквідність і платоспроможність дають змогу визначити, наскільки ефективно здійснюється фінансовий менеджмент господарюючого суб'єкта, а також визначити, як саме і протягом якого часу, підприємство зможе виконувати свої грошові зобов'язання перед іншими суб'єктами ринку [12].

Аналіз ліквідності балансу характеризується порівнянням активів, згрупованих за рівнем їхньої ліквідності із зобов'язаннями, згрупованими за строками. Завдання аналізу ліквідності балансу виникає у зв'язку з необхідністю давати оцінку кредитоспроможності підприємства, тобто його здатності вчасно й повністю розраховуватися за всіма своїми зобов'язаннями.

Головна ознака ліквідності – формальне перевищення (у вартісній оцінці) оборотних активів над поточними пасивами. Чим більше це перевищення, тим сприятливішим є фінансовий стан підприємства з позицій ліквідності.

Робочий капітал є основним абсолютним показником ліквідності (власні оборотні кошти), що досить розповсюджений в англоамериканській практиці фінансового аналізу [13].

Таким чином, ліквідність підприємства – характеризується наявністю у підприємства оборотних коштів у розмірі, теоретично достатньому для погашення короткострокових зобов'язань хоча б і з порушенням строків погашення, передбачених контрактами; іншими словами, підприємство ліквідне, якщо його оборотні активи формально перевищують короткострокові зобов'язання. При цьому слід розрізняти ліквідність балансу, ліквідність активів та ступінь ліквідності (рис. 1.2) [12].

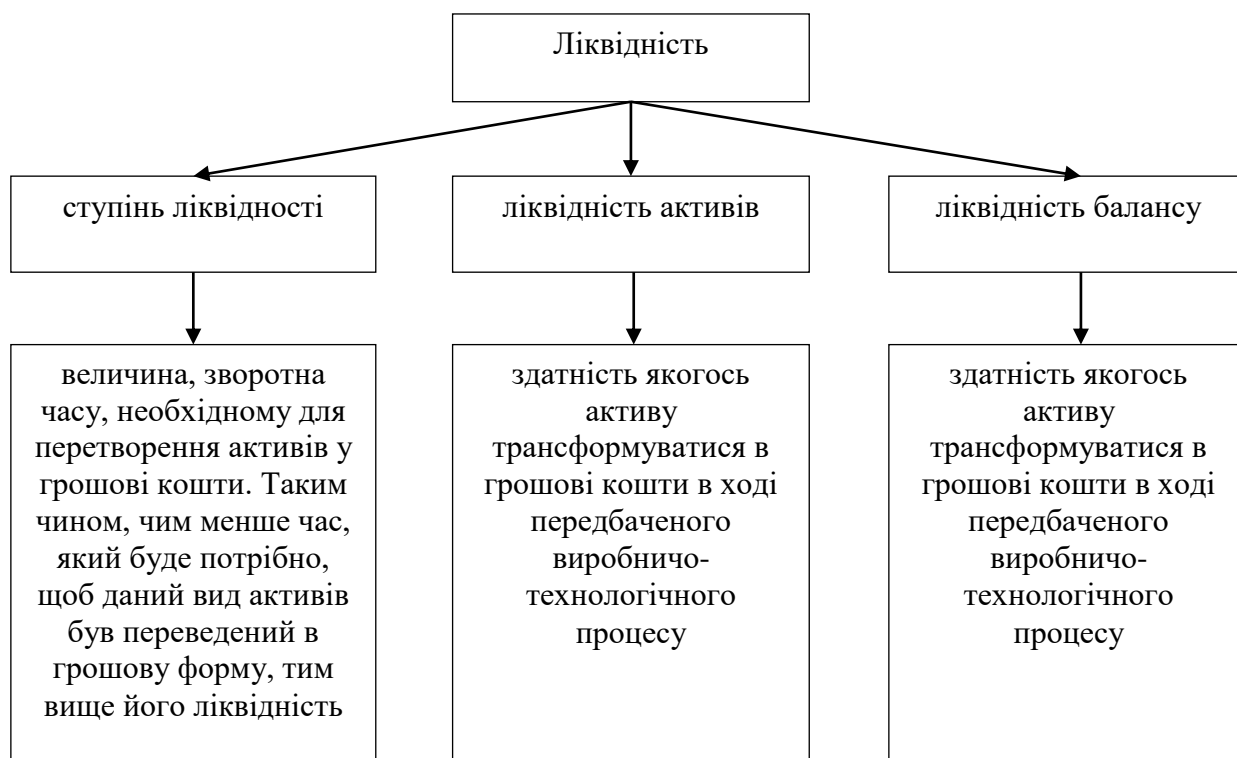

Рисунок 1.2 – Різновиди ліквідності [1]

Ступінь ліквідності визначається тривалістю часового періоду, впродовж якого ця трансформація може бути здійснена. Чим коротший період, тим вища ліквідність цього виду активів. Слід врахувати, що в складі поточних активів є такі їх елементи, які можна швидко продати, але зі значною знижкою в ціні. До таких елементів відносять виробничі запаси, при реалізації яких підприємство отримує 40 і менше відсотків від їх облікової вартості.

Ліквідність балансу виражається в ступені покриття боргових зобов'язань підприємства його активами, строк перетворення яких у грошову готівку відповідає строку погашення платіжних зобов'язань. Ліквідність балансу досягається встановленням рівності між зобов'язаннями підприємства та його активами [14, 15].

Ліквідність підприємства як економічна категорія широко використовується у фінансовому аналізі. У результаті дослідження визначень, що використовуються для розкриття змісту ліквідності підприємства та з метою їх систематизації, виділено чотири підходи (рис. 1.3).

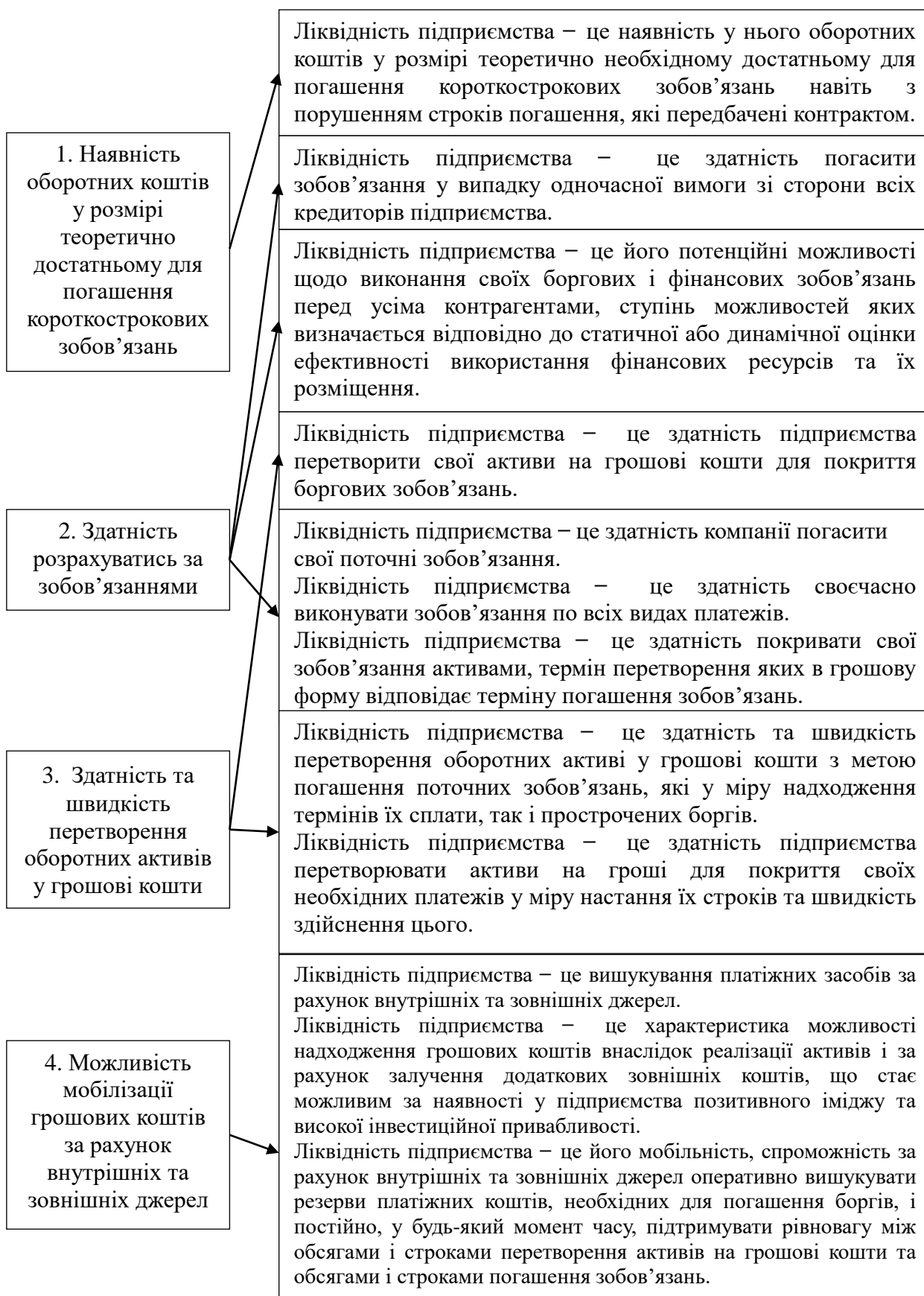

Рисунок 1.3 – Підходи до трактування ліквідності підприємства [16]

Основними функціями ліквідності підприємства є:

- стабільність – високий рівень ліквідності підприємства забезпечує незалежність і свободу дій суб'єкта господарювання та створює передумови інноваційного розвитку;

- мобільність – незалежність і свобода дій суб'єкта господарювання проявляються у можливості зміни пріоритетних напрямків діяльності та адаптації до змін зовнішнього середовища;

- привабливість – достатній рівень ліквідності підприємства уможливорює додаткове залучення коштів для фінансування його господарської діяльності;

- регулювання – в залежності від відповідності фактичного рівня ліквідності бажаному керівництвом підприємства можуть бути прийняті рішення щодо змін величини та структури активів і зобов'язань підприємства;

- контрольна – полягає у можливості моніторингу фінансових аспектів стану підприємства через показники ліквідності;

- вартісна – проявляється у формуванні справедливої вартості підприємства, тобто чим більша ліквідність підприємства тим більшою є його справедлива вартість [17].

Ліквідність підприємницької діяльності важлива з багатьох причин. Це впливає на привабливість компанії для інвесторів. Якщо підприємство має актив, з яких на 60% є ліквідним, то це свідчить про фінансову стабільність. Такий капітал не пов'язаний з обтяжливими основними фондами, які з часом знецінюються та в змозі витримати будь-які не стабільні фінансові ситуації.

У разі економічного спаду або зменшення прибутку підприємство з високим ступенем неліквідності активів повинна буде розпродати або ліквідувати основні засоби для виконання своїх фінансових зобов'язань. Продаж майна або обладнання спричинює обмеження у повсякденній діяльності та призводить до зменшення доходу в майбутньому [18, 19].

Отже, ліквідність важлива для ринків, підприємств і приватних осіб.

Хоча загальна вартість активів може бути високою, компанія або приватна особа можуть зіткнутися з проблемами ліквідності, якщо активи не можна швидко та легко конвертувати в грошові кошти. Банки відіграють важливу роль на ринку, надаючи кредити компаніям, отримують активи в якості забезпечення. Для компаній, що мають кредити в банках та у інших кредиторів, недолік ліквідності може змусити компанію продати активи, які вони не хочуть ліквідувати, щоб виконати короткострокові зобов'язання.

1.2 Фактори впливу на ліквідність підприємства

Головною ознакою ліквідності є формальне перевищення оборотних активів над поточними пасивами. Чим більше це перевищення, тим сприятливішим є фінансовий стан підприємства з позицій ліквідності. Водночас варто уникати ситуації збереження залишків коштів та інших резервів високоліквідних активів на довгий період поза виробничим процесом, це призводить до зниження рентабельності виробництва. Про погіршення можливостей ліквідності компанії свідчить збільшення іммобілізації власних обігових коштів та появи неліквідів: просроченої дебіторської заборгованості, векселів одержаних, просрочених тощо. Фактори впливу на збільшення та зменшення ліквідності підприємства наведені в табл.1.3 [20].

Таблиця 1.3 – Фактори, що впливають на ліквідність підприємства

Фактори, які впливають на збільшення ліквідності	Фактори, які впливають на зменшення ліквідності
одержання довгострокового кредиту	погашення довгострокових позик
інвестування капіталу	грошові виплати
прибуток	збиток
амортизаційні відрахування	податки на дохід від дооцінки активів
скорочення дебіторської заборгованості	інвестиції в основні кошти
скорочення запасів	збільшення дебіторської заборгованості
повернення наданих позик	погашення короткострокових кредитів
продаж поза оборотних активів	використання резервних фондів

Джерело: складено автором на основі [17]

Наслідками низького рівня ліквідності є нездатність підприємства сплатити свої поточні борги і зобов'язання, що веде, в свою чергу, до обов'язкового продажу довгострокових фінансових вкладень та активів і, в гіршому випадку – до зниження дохідності і банкрутства [18].

Проводячи групування факторів впливу на ліквідність підприємства, слід враховувати, що вони діють не ізольовано один від одного, а разом у великому комплексі. У той же час, залежно від стадії розвитку суб'єкта господарювання, вплив окремих факторів буде то знижуватися, то посилюватися.

Оскільки ліквідність та платоспроможність є схожими поняттями, тому буде доречно розглянути чинники, що впливають на платоспроможність підприємства (табл. 1.4).

Таблиця 1.4 – Чинники, що впливають на платоспроможність підприємства

Чинники, що впливають на збільшення платоспроможності підприємств	Чинники, що впливають на зменшення платоспроможності підприємств	Чинники забезпечення стійкої платоспроможності підприємств
одержання довгострокового кредиту	погашення довгострокових позик	рівномірність, збалансованість та синхронність грошових потоків підприємства
інвестування капіталу	грошові виплати	
прибутки	збитки	
амортизаційні відрахування	податки на дохід від дооцінки активів	
скорочення дебіторської заборгованості	збільшення дебіторської заборгованості	
скорочення запасів	інвестиції в основні засоби	
повернення наданих позик	погашення короткострокових кредитів	
продаж необоротних активів	використання резервних фондів	

Джерело: складено автором на основі [21]

Однак ліквідність та платоспроможність є різними за своєї економічною сутністю, а тому систематизація названих факторів приводить до загального висновку про те, що відновлення ліквідності підприємства можливе лише у разі раціонального управління структурою його активів різного ступеня ліквідності відповідно до рівня терміновості зобов'язань [22].

Для забезпечення стійкої платоспроможності необхідно, в першу чергу, контролювати грошові потоки підприємства, їх рівномірність, збалансованість та синхронність.

Завданнями управління ліквідністю є:

- здійснення діагностики рівня (стану) ліквідності, оцінка впливу дії факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на ліквідність підприємства;
- управління активами за термінами погашення;
- управління вартістю ресурсів, які використовуються для забезпечення ліквідності, прогнозування потреби в ліквідних коштах [17].

Заходи політики управління ліквідністю та платоспроможністю на підприємстві:

- орієнтація на більше число дебіторів для мінімізації ризику несплати одним або декількома великими дебіторами;
- встановлення ліміту на максимальну суму кредиту, а також термінів, на які кредити будуть надані;
- внесення в договір пункту про санкції за порушення умов співпраці;
- слідкування за співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованості;
- надання знижок дебіторам за умови дострокового погашення позики;
- страхування ризиків;
- оцінка ділової репутації і платоспроможності дебіторів;
- створення резерву сумнівних боргів;
- створити спеціальний підрозділ для регулювання дебіторської заборгованості, або скористатись послугами аутсорсингових компаній [23–25].

З огляду на вищенаведене можна зазначити, що управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств є важливою складовою фінансового менеджменту суб'єктів господарювання. Впровадження ефективного управління ліквідністю та платоспроможністю є основою для забезпечення подальшого розвитку підприємств, що в свою чергу вплине на їх інвестиційну привабливість та конкурентоспроможність.

1.3 Методика розрахунку показників ліквідності та фінансового стану підприємства

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів [26].

Метою оцінки фінансового стану підприємства є розробка і реалізація заходів, спрямованих його зміцнення, нарощення потенціалу та розширення можливостей підприємства здійснювати господарську діяльність на основі підвищення рівня прибутковості.

Оцінка фінансового стану дозволяє встановити й охарактеризувати:

- ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства в цілому, а також ефективність використання фінансових ресурсів зокрема;
- рівень кредитоспроможності підприємства як позичальника фінансових ресурсів для здійснення господарської діяльності;
- рівень підприємницького ризику щодо можливості погашення зобов'язань, здатність до нарощування активів, залучення інвестицій;
- основні пріоритети якісного планування, прогнозування, бюджетування;

- політику розподілу і використання прибутку для потреб суб'єкта господарювання;
- причини відповідних змін, а також тенденції і пріоритетні напрями розвитку підприємства за показниками його фінансового стану.

Інформація для оцінки фінансового стану міститься у відповідних формах фінансової звітності:

1. Форма 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан).
2. Форма 2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід).
3. Форма 3 «Звіт про рух грошових коштів».
4. Форма 4 «Звіт про власний капітал».
5. Примітки до річної фінансової звітності [27–31].

До оцінки фінансового стану підприємства належать: оцінка прибутковості; оцінка майнового стану, оцінка ліквідності, оцінка ділової активності та оцінка фінансової стійкості (рис. 1.4).

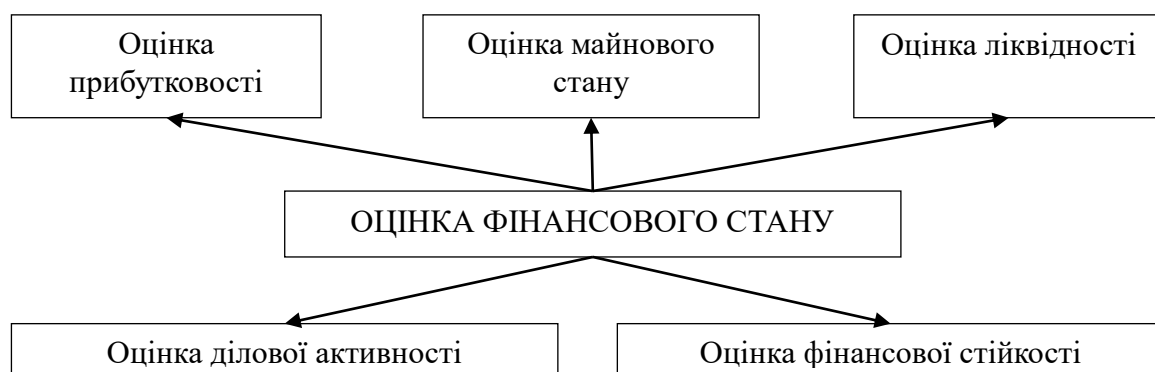

Рисунок 1.4 – Групи показників оцінки фінансового стану під-ва [26]

Основою аналізу фінансового стану підприємства є оцінка показників платоспроможності та ліквідності.

Методи оцінки платоспроможності підприємства базуються на системі показників, які наведено на рис. 1.5.

Рисунок 1.5 – Система показників платоспроможності підприємств [20]

Поняття платоспроможності та ліквідності суб'єкта господарювання дуже близькі, але друге є місткішим, оскільки від ступеня ліквідності залежить платоспроможність.

Аналіз ліквідності полягає в тому, щоб оцінити ліквідність підприємства, його активи і джерела їх формування, а потім на цій основі розробити заходи, спрямовані на поліпшення цих фінансово-економічних показників [20].

Загальна сума ліквідних активів компанії також впливає на ряд ключових фінансових коефіцієнтів. Деякі ключові показники ліквідності наведені на рис. 1.6.

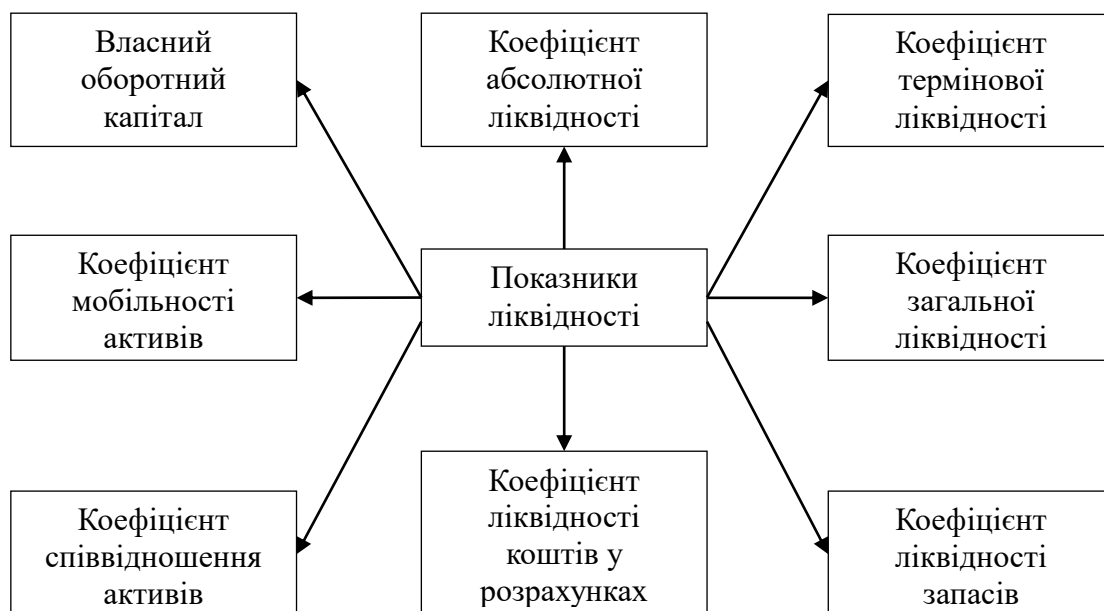

Рисунок 1.6 – Показники ліквідності підприємств [13]

Для оцінки ліквідності на підприємстві розраховують наступні показники (табл. 1.5).

Таблиця 1.5 – Система показників оцінки ліквідності підприємства

Назва показника	Методика розрахунку (за даними Ф.№1 «Баланс»)	Нормативне (оптимальне) значення
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (негайної ліквідності)	(грошові кошти + поточні фінансові інвестиції) / поточні зобов'язання	$\geq 0,2$
Коефіцієнт швидкої ліквідності (проміжної, суворої, уточненої, критичної ліквідності, кислотного тесту)	(грошові кошти + поточні фінансові інвестиції + поточна дебіторська заборгованість + інші оборотні активи) / поточні зобов'язання	$\geq 0,7$
Коефіцієнт загальної ліквідності (поточної ліквідності)	оборотні активи / поточні зобов'язання	$\geq 1,5$
Коефіцієнт платоспроможності	грошові кошти / поточні зобов'язання	$\geq 0,1$
Коефіцієнт критичної ліквідності	(оборотні активи – оборотні виробничі фонди) / поточні зобов'язання	$\geq 0,8$
Коефіцієнт покриття запасів	нормальні джерела покриття / запаси	$\geq 1,0$

Джерело: складено автором на основі [13, 32]

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яку частку поточних зобов'язань підприємства можна покрити за допомогою абсолютно ліквідних активів.

Коефіцієнт швидкої ліквідності показує, яку частку поточних зобов'язань підприємства можна покрити за допомогою абсолютно та швидко ліквідних активів.

Загальний коефіцієнт ліквідності показує, яку частку поточних зобов'язань підприємства можна покрити з допомогою усіх активів.

Низький рівень ліквідності призводить до порушення договірної дисципліни, зниження доходності, неплатежів, а в остаточному підсумку – до банкрутства.

Таким чином, для оцінки здатності підприємства виконувати короткострокові зобов'язання застосовуються показники ліквідності, які дають уявлення не тільки про його платоспроможність на даний момент, але і в разі надзвичайних обставин, основними з яких є коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності.

Для повної оцінки ліквідності балансу компанії необхідно згрупувати активи (табл. 1.6) та пасиви балансу (табл. 1.7) за певними характеристиками.

Таблиця 1.6 – Групи активів за рівнем ліквідності

Група	Вид активів	Характеристика	Розрахунок
A1	Високоліквідні	Гроші та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції	1160+1165
A2	Швидколіквідні	Поточна дебіторська заборгованість за видами	сума із 1120 по 1155 (без 1136)
A3	Низьколіквідні	Запаси, поточні біологічні активи, інші оборотні активи, витрати майбутніх періодів	1100+1110+1170+1180+ +1190
A4	Важколіквідні	Необоротні активи утримувані для продажу та групи вибуття	1095+1200

Джерело: складено автором на основі [13, 32]

Таблиця 1.7 – Групи пасивів за рівнем ліквідності

Група	Вид пасивів	Характеристика	Розрахунок
П1	Термінові	Поточна кредиторська заборгованість	сума із 1610 по 1650 (без 1621)
П2	Короткострокові	Короткострокові кредити банків	1600+1605+1660+ +1665+1670+1690
П3	Довгострокові	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1595
П4	Постійні	Зобов'язання перед власниками, формування власного капіталу та зобов'язання пов'язані з необоротними активами, утриманими для продажу та групами вибуття	1495+1700

Джерело: складено автором на основі [13, 32]

Для правильного визначення ліквідності складають підсумки по групах активів та пасивів та порівнюють (табл. 1.8).

Таблиця 1.8 – Співвідношення груп активів і пасивів підприємства за умови абсолютної ліквідності балансу

Групи активів	Співвідношення між групами активів і пасивів	Групи пасивів
A1	\geq	П1
A2	\geq	П2
A3	\geq	П3
A4	\leq	П4

Джерело: складено автором на основі [13, 32]

Висновки, щодо характеру ліквідності балансу:

1. баланс є абсолютно ліквідним, якщо одночасно виконуються такі умови:

$$A1 \geq П1; A2 \geq П2; A3 \geq П3$$

2. ліквідність балансу меншою або більшою мірою відрізняється від абсолютної, якщо не виконується одна або дві умови (табл. 1.6);

3. баланс є неліквідним, якщо не виконується жодна умова:

$$A1 < P1; A2 < P2; A3 < P3$$

Порівняння високо- і середньоліквідних активів ($A1+A2$) із найбільш терміновими та короткостроковими зобов'язаннями та забезпеченнями ($P1+P2$) дає змогу визначити поточну ліквідність балансу. Зіставлення низьколіквідних ($A3$) із довгостроковими зобов'язаннями і забезпеченнями ($P3$) відображає перспективну ліквідність.

Задля забезпечення абсолютної ліквідності балансу, вартість абсолютно ліквідних активів має перевищувати суму найбільш термінових боргів підприємства. У такому випадку підприємство зможе погасити термінову заборгованість на дату складання балансу.

Завдяки використанню саме цих показників можна не тільки оцінити стан ліквідності, а й виявити майбутні можливості для оздоровлення фінансового стану підприємства.

Компанії використовують такі показники, як наявність грошових коштів, поточний стан активів і швидкість співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, щоб оцінити, наскільки керівництво компанії добре управляє своїми активами.

Фінансові установи враховують ці коефіцієнти при оцінці бізнесу в якості кандидата на позику. Інвестори дивляться на ці показники ліквідності як на показники фінансового стану і стабільності компанії [10, 33].

Загальна оцінка ефективності управління підприємством та використання його активів проводиться за сукупністю коефіцієнтів, які характеризують прибутковість активів, майновий стан, платоспроможність та ліквідність підприємства [34].

Розрахунок та рекомендоване значення основних показників фінансового стану наведено в табл. 1.9.

Таблиця 1.9 – Основні показники фінансового стану

Фінансові показники	Рекомендоване значення	Розрахунок
1	2	3
1. Показники рентабельності		
1.1. Коефіцієнт рентабельності капіталу (активів)	>0, збільшення	Чистий прибуток/ Середньорічні активи підприємства
1.2. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	>0, збільшення	Чистий прибуток/ Середньорічний власний капітал
1.3. Коефіцієнт рентабельності реалізації продукції	>0, збільшення	Прибуток від операційної діяльності/Чистий виторг від реалізації
1.4. Коефіцієнт рентабельності виробництва продукції	>0, збільшення	Валовий прибуток/ Повна собівартість продукції підприємства
2. Показники ліквідності		
2.1. Коефіцієнт поточної ліквідності	$\geq 1,5$	Оборотні активи/ Поточні зобов'язання
2.2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\geq 0,7$	(Грошові кошти та їх еквіваленти + Дебіторська заборгованість+ Поточні фінансові інвестиції) /Поточні зобов'язання
2.3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\geq 0,2$	(Грошові кошти + Поточні фінансові інвестиції) /Поточні зобов'язання
3. Показники фінансової незалежності		
3.1. Коефіцієнт автономії	>0,5	Власний капітал/ Валюта балансу
3.2. Коефіцієнт фінансового левериджу	Збільшення	Власний капітал/ (Довгострокові + Поточні зобов'язання)
3.3. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,2–0,5	(Оборотні активи - Поточні зобов'язання) / Власний капітал
4. Індикатори ділової активності		
4.1. Коефіцієнт оборотності активів	Збільшення	Чистий виторг від реалізації/ Середньорічна вартість активів
4.2. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Збільшення	Чистий виторг від реалізації/ Середньорічний обсяг кредиторської заборгованості
4.3. Середній термін погашення кредиторської заборгованості (дні)	Збільшення	365 днів/ Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості
4.4. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Збільшення	Чистий виторг від реалізації/ Середньорічний обсяг дебіторської заборгованості
4.5. Середній термін погашення дебіторської заборгованості (дні)	Збільшення	365 днів/ Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості

Продовження табл. 1.9

1	2	3
4.6. Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	Збільшення	Собівартість реалізованої продукції/Середньорічний обсяг виробничих запасів
4.7. Середній термін обороту виробничих запасів (дні)	Збільшення	365 днів/ Коефіцієнт оборотності виробничих запасів
4.8. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Збільшення	Чистий виторг від реалізації/ Середньорічний обсяг власного капіталу

Джерело: складено автором на основі [35–38]

Аналіз ліквідності балансу підприємства є одним з найважливіших компонентів фінансового аналізу в цілому, так як при такому аналізі вивчається співвідношення активу з пасивом балансу. Шляхом аналізу ліквідності можна визначити зможу підприємства вчасно сплачувати свої зобов'язання та визначити ефективність використання фінансових ресурсів компанії та його майна.

Фінансова стійкість підприємства є однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства. Вона пов'язана з рівнем залежності від кредиторів та інвесторів і характеризується співвідношенням власних і залучених коштів, яке визначає загальну оцінку фінансової стабільності.

Основні типи фінансової стабільності підприємства:

1. Абсолютна фінансова стійкість. Вона характеризується нерівністю:

$$ЗЗ < ВОК$$

де ЗЗ – загальні запаси;

ВОК – власні оборотні кошти.

Це співвідношення показує, що всі запаси повністю покриваються власними оборотними коштами, тобто підприємство не залежить від зовнішніх кредиторів. Така ситуація трапляється вкрай рідко і, як правило, її не можна розглядати як позитивну, адже за цих умов адміністрація не має можливості використати зовнішні джерела коштів для фінансування основної діяльності.

Нормальним вважають стан підприємства, коли частка власних оборотних коштів є трохи вищою за 50 %.

2. Нормальна фінансова стійкість. Характеризується нерівністю:

$$ВOK < ЗЗ < ДФЗ$$

де ДФЗ – джерела формування запасів. Вони визначаються за формулою (1.1).

$$ДФЗ = ВК + ДК + НА, \quad (1.1)$$

де ВК – власний капітал;

ДК – довгостроковий кредит;

НА – необоротні активи.

Для покриття запасів використовують як власні, так і залучені джерела коштів.

3. Нестійкий фінансовий стан. Характеризується нерівністю

$$ЗЗ > ДФЗ$$

Виконання цього співвідношення свідчить про те, що підприємство для покриття частини своїх запасів змушене звертатися до додаткових джерел покриття, що не є позитивним.

4. Критичний фінансовий стан. Характеризується попередньою нерівністю, до якої додається наявність у підприємства непогашених у строк кредитів і позик, а також простроченої кредиторської і дебіторської заборгованостей. Така ситуація означає, що підприємство не може вчасно розрахуватися зі своїми кредиторами. За умов ринкової економіки при неодноразовому повторенні такого стану підприємство вважається збанкрутілим [13, 39].

Отже, аналіз фінансової стабільності дає можливість оцінити готовність підприємства до погашення своїх боргів, його фінансову незалежність, тенденції зміни рівня цієї незалежності, відповідність стану активів і пасивів підприємства основним завданням його фінансово-господарської діяльності.

Висновки до розділу 1

Фінансовий стан підприємства є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Метою оцінки фінансового стану підприємства є розробка і реалізація заходів, спрямованих його зміцнення, нарощення потенціалу та розширення можливостей підприємства здійснювати господарську діяльність на основі підвищення рівня прибутковості.

Інформація для оцінки фінансового стану міститься у відповідних формах фінансової звітності: форма 1 «Баланс», форма 2 «Звіт про фінансові результати», форма 3 «Звіт про рух грошових коштів», форма 4 «Звіт про власний капітал», Примітки до річної фінансової звітності.

До оцінки фінансового стану підприємства належать: оцінка прибутковості; оцінка майнового стану, оцінка ліквідності, оцінка ділової активності та оцінка фінансової стійкості.

Ліквідність є важливим фінансовим показником діяльності підприємств. Ліквідність розглядають як здатність та швидкість підприємства перетворювати свої активи на гроші для розрахунку за своїми зобов'язаннями в міру настання терміну їх погашення. Тобто даний показник характеризує спроможність компанії виконувати свої зобов'язання перед кредиторами та забезпечує стабільну діяльність підприємства.

До основних факторів впливу, що призводять до збільшення рівня ліквідності підприємства, а саме: прибуток; залучення інвестованого капіталу; скорочення запасів; повернення наданих позик; одержання довгострокового кредиту; амортизаційні відрахування; скорочення дебіторської заборгованості; модернізація виробництва, випуск якісної продукції.

До факторів, що призводять до зменшення ліквідності, зокрема: збитки; погашення довгострокових та короткострокових кредитів; використання резервних фондів, відсутність резервного капіталу; збільшення дебіторської заборгованості, грошові виплати; зростання податкового навантаження [5].

Наведені фактори слід враховувати під час функціонування підприємства, а також досліджувати чинники внутрішнього середовища, здійснювати управління, приймати управлінські рішення, що дозволить нейтралізувати вплив негативних факторів.

2 ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ЛІКВІДНОСТІ ТА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА АТ «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО»

2.1 Фінансово-господарська характеристика діяльності АТ «Харківобленерго»

Електроенергетика Харківського регіону пройшла різні етапи становлення та розвитку, поряд з успіхами зазнала і чимало труднощів, пов'язаних з історичними подіями. Вона може бути яскравим прикладом науково-технічного прогресу нашої держави. Коли тільки зароджувалася промисловість, її потреби в електричному забезпеченні задовольнялися локальними енергоустановками.

З прийняттям плану ГОЕЛРО в 1920 р. електроенергетика Харківщини стала розвиватися на основі централізації виробництва електроенергії і концентрації потужностей на електростанціях, які стали основою для створення територіально-виробничих комплексів.

Для забезпечення високих темпів розвитку народного господарства, подальшого підвищення матеріального і культурного рівня народу необхідно було надати електроенергетиці значення провідної галузі промислового виробництва [40].

Акціонерне товариство «Харківобленерго» було засновано на виконання наказу Президента України від 4 квітня 1995 р. № 282/95 на підставі наказу Міністерства енергетики України від 22 серпня 1995 р. № 163 шляхом перетворення державного підприємства ВЕО «Харківенерго» та є його правонаступником.

Структура власності АТ «Харківобленерго» зображена на рис. 2.1.

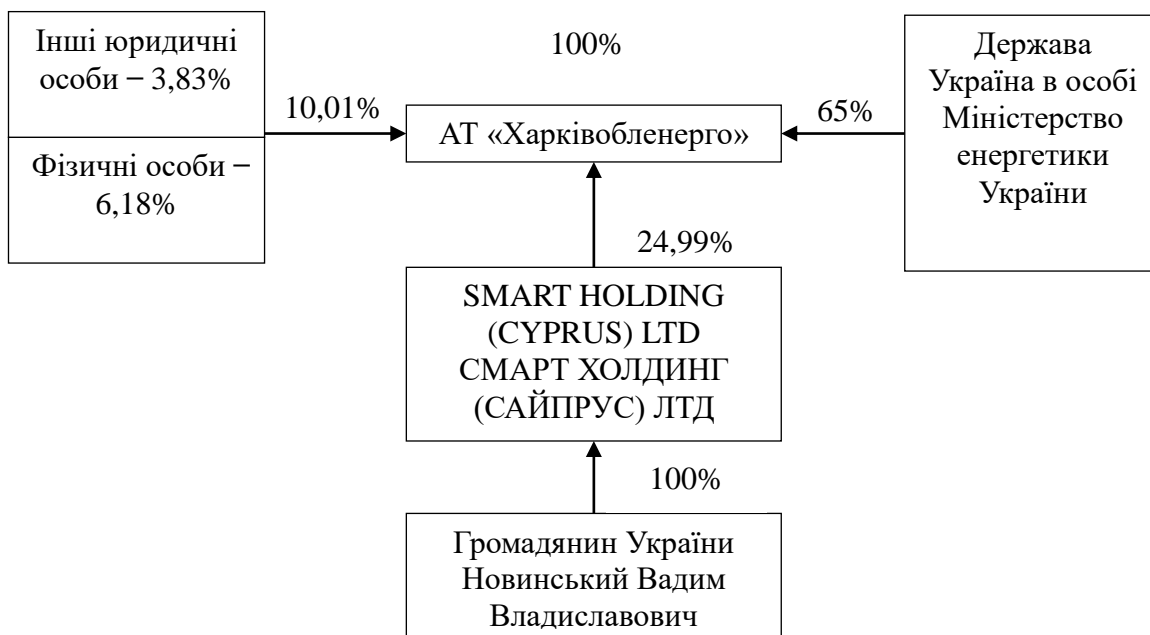

Рисунок 2.1 – Схематичне зображення структури власності АТ «Харківобленерго» станом на 28.10.2021 р. [41]

Організаційна структура АТ «Харківенергозбут» затверджена Наглядовою радою 13.11.2018 (Протокол № 1/2018) та складається з:

- відділу по роботі зі споживачами електричної енергії;
- відділу забезпечення бізнесу;
- відділу програмного забезпечення та популяризації і розвитку бізнесу;
- адміністративно-господарського відділу;
- відділу закупівлі електричної енергії, послуг з передач (розподілу) та допоміжних послуг;
- відділу обробки платіжних документів;
- бухгалтерії;
- юридичного відділу;
- центру обслуговування споживачів;
- груп корпоративного управління та економічної безпеки;
- міських та районних розрахунково-сервісних центрів.

Як бачимо зі схеми, основною часткою в структурі власності володіє держава Україна в особі Міністерства енергетики України – 65%; громадянин України Новинський Вадим Владиславович володіє СМАРТ ХОЛДИНГОМ ЛТД, якому належить 24,99% АТ «Харківобленерго» та найменшим відсотком володіють юридичні та фізичні особи – 10,01% (3,83% та 6,18% відповідно).

Основною діяльністю Товариства до 01.01.2019 р. були передача та постачання електроенергії фізичним та юридичним особам Харківської області. У зв'язку з відокремлення функції з розподілу електричної енергії від функцій постачання електричної енергії, що визначено положеннями Закону України «Про ринок електричної енергії» від 13.04.2017 р., за АТ «Харківобленерго» з 01.01.2019 р. залишилась функція розподілу електричної енергії в місті Харкові та Харківській області, Україна.

Також до основних видів діяльності АТ «Харківобленерго» відносять:

- професійно-технічна освіта;
- розподілення електроенергії;
- вантажний автомобільний транспорт;
- ремонт і технічне обслуговування електричного устаткування;
- електромонтажні роботи;
- діяльність засобів розміщування на період відпустки та іншого тимчасового проживання;
- ремонт і технічне обслуговування електронного й оптичного устаткування.

У 2020 р. товариство здійснювало діяльність з надання послуги з розподілу електричної енергії відповідно до: Законів України; виробничих і фінансових планів; інвестиційної програми, затвердженої НКРЕКП України.

Виробнича діяльність АТ «Харківобленерго» у 2020 р. була направлена на розвиток електричних мереж із забезпеченням енергетичної та економічної ефективності, екологічної прийнятності, зовнішньої конкурентоспроможності та ринкових умов функціонування, що забезпечить надійне, безпечне, якісне

розподілення електричної енергії галузям економіки і соціальної сфери міста Харкова та Харківської області.

Протягом 2020 р. товариством розподілено електричної енергії 5 915,216 тис. кВт.г на загальну суму 4 160 636,7 тис. грн. за тарифами, встановленими НКРЕКП на відповідні періоди, на підставі договорів про надання послуг з розподілу, укладених зі споживачами, електроустановки яких приєднані до системи розподілу електричної енергії АТ «Харківобленерго», та з електропостачальниками, які мають відповідні ліцензії.

Отримано коштів за послуги з розподілу електричної енергії в 2020 р. – 393 195,4 тис. грн. Послуги з розподілу були оплачені споживачами або електропостачальниками електричної енергії відповідно до умов договору споживача з електропостачальником.

Основними споживачами в 2020 р. були:

– постачальник універсальної послуги електропостачальник ПрАТ «Харківенергозбут» – 54,4% від загального обсягу розподіленої енергії (3 219 005,5 тис.Квт.г на 2 371 179,83 тис. грн.);

– споживач КП «Харківводоканал» – 4,6% від загального обсягу розподіленої енергії (275 376,7 тис.Квт.г на 202 916,7 тис. грн.);

– електропостачальник ПАТ «ЕК Барвінок» –5,4% від загального обсягу розподіленої енергії (317 477,97 тис.Квт.г на 208 038,81 тис. грн.);

– постачальник «останньої надії» електропостачальник ДПЗД «Укрінтеренерго» – 2,5% від загального обсягу розподіленої енергії (148 049,21 тис.Квт.г на 84 222,69 тис. грн.).

Загальна дебіторська заборгованість за розподілену електричну енергію станом 31.12.2020 становила 944 694,9 тис. грн. З них 518 928,11 тис. грн. борг ПрАТ «Харківенергозбут», 272 930,29 тис. грн. – борг КП «Харківводоканал» та 114 839,62 тис. грн. борг ДПЗД «Укрінтеренерго».

Дебіторська заборгованість за спожиту енергію (з урахуванням боргів до 01.01.2019 р.) на 31.12.2020 р. склала 1 521 788 тис. грн [42].

Розрахунки з бюджетами усіх рівнів за 2020 р. склали 913 545 тис. грн.

Фінансові результати АТ «Харківобленерго» та їх аналіз наведені в табл. 2.1–2.2.

Таблиця 2.1 – Фінансові результати АТ «Харківобленерго», тис. грн.

Стаття	2016	2017	2018	2019	2020
Чистий дохід від реалізації продукції	6793241	7947766	9057173	2545093	3585730
Собівартість реалізованої продукції	(6810348)	(7566615)	(9131693)	(2839955)	(3456994)
Валовий: прибуток/збиток	(17107)	381151	(74520)	(294862)	128736
Інші операційні доходи	103014	112129	348898	399719	347168
Адміністративні витрати	(105352)	(123454)	(184775)	(182237)	(226049)
Витрати на збут	(54317)	(205515)	(25366)	(2213)	(184052)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток/збиток	(117860)	16463	(19543)	(169098)	(4497)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток/збиток	(103484)	29958	(6584)	(36533)	(2211)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	3913	1078	6840	37672	7205
Чистий фінансовий результат: прибуток/збиток	(99571)	31036	256	1139	4994

Джерело: складено автором на основі [43–48]

Таблиця 2.2 – Аналіз фінансових результатів АТ «Харківобленерго» за 2017–2020 рр., тис. грн.

Стаття	Зміни (+,-) 2017р. до 2016р.		Зміни (+,-) 2018р. до 2017р.		Зміни (+,-) 2019р. до 2018р.		Зміни (+,-) 2020р. до 2019р.	
	суми, тис. грн.	у %	суми, тис. грн.	у %	суми, тис. грн.	у %	суми, тис. грн.	у %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Чистий дохід від реалізації продукції	1154525	17	1109407	14	(6512080)	(72)	1040637	41
Собівартість реалізованої продукції	(756267)	11	(1565078)	21	6291738	(69)	(617039)	22
Валовий: прибуток/збиток	398258	(2328)	(455671)	(120)	(220342)	296	423598	(144)

Продовження табл. 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Інші операційні доходи	9115	9	236769	211	50821	15	(52551)	(13)
Адміністративні витрати	(18102)	17	(61321)	50	2538	(1)	(43812)	24
Витрати на збут	(151198)	278	180149	(88)	23153	(91)	(181839)	8217
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток/збиток	134323	(114)	(36006)	(219)	(149555)	765	164601	(97)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток/збиток	133442	(129)	(36542)	(122)	(29949)	455	34322	(94)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	(2835)	(72)	5762	535	30832	451	(30467)	(81)
Чистий фінансовий результат: прибуток/збиток	130607	(131)	(30780)	(99)	883	345	3855	338

Джерело: складено автором на основі [43–48]

Порівнюючи 2020 р. з 2019 р. можемо зробити висновки, що чистий дохід від реалізації продукції зріс на 41%, що у варісному значенні становить 1040637 тис. грн.; собівартість реалізованої продукції зросла на 22% (617039 тис. грн.); валовий збиток зменшився на 144% (423598 тис. грн.), в результаті чого, у 2021 р. вдалося досягти прибутку в розмірі 128736 тис. грн.; інші операційні доходи зменшились на 13% (52551 тис. грн.); адміністративні витрати зросли на 24% (43812 тис. грн.); витрати на збут зросли на 8217% (181839 тис. грн.); фінансовий результат від операційної діяльності: збиток зменшився на 97% (164601 тис. грн.); фінансовий результат до оподаткування: збиток зменшився на 94% (34322 тис. грн.); дохід з податку на прибуток зменшився на 81% (30467 тис. грн.); чистий фінансовий результат: прибуток зріс на 338% (3855 тис. грн.).

Проте, значні зміни відбулись у 2019 р. в порівнянні з 2018 р. Чистий дохід від реалізації продукції зменшився на 6 512 080 тис. грн. (72%); собівартість реалізованої продукції знизилась на 69%, що становить 6 291 738 тис. грн; валовий збиток збільшився на 296% (220342 тис. грн.); фінансовий результат від операційної діяльності: збиток збільшився на 765% (149555 тис. грн). Також у 2019 р. відбулося зростання чистого прибутку на 345% (883 тис. грн.).

У 2020 р. діяльність Товариства була орієнтована на виконання показників затвердженого фінансового плану.

Порівнюючи звітні показники з показниками фінансового плану, необхідно відзначити наступне:

- чистий дохід від реалізації продукції склав 3 585 730 тис. грн., що на 183 483 тис. грн. (5,4%) більше плану;
- усього доходи по товариству склали 3 951 279 тис. грн., що на 119 099 тис. грн. (3,1%) більше плану;
- адміністративні витрати склали 226 049 тис. грн., що на 7 272 тис. грн. (3,1%) менше плану;
- усього витрати по товариству склали 3 946 285 тис. грн., що на 117 352 тис. грн. (3,1%) більше плану;
- чистий прибуток склав 4 994 тис. грн., що на 1 747 тис. грн (53,8%) більше планового показника.

Отже, АТ «Харківобленерго» вдається досягти та навіть перевиконати планові показники, а саме: чистий дохід від реалізації продукції (на 5,4%), всі доходи по товариству (на 3,1%), всі витрати по товариству (на 3,1%) та чистий прибуток (на 53,8%). Адміністративні витрати менше плану на 3,1%.

2.2 Аналіз показників ліквідності підприємства АТ «Харківобленерго»

Ліквідність підприємства – це його здатність швидко перетворити активи у грошові кошти, щоб мати змогу погасити свої зобов'язання. Вона характеризується співвідношенням величини його активів з «пасивом».

Ліквідність також можна розглянути через два аспекти: як час, необхідний для продажу активу та як суму, одержану від продажу активу. Ці аспекти тісно взаємопов'язані. Досить часто активи можна продати за короткий час, але із значною знижкою у ціні. Таким чином, ліквідність – це здатність і швидкість підприємства перетворювати свої активи на гроші для покриття своїх зобов'язань у міру настання терміну їх погашення.

Економічний зміст показників полягає у спроможності фірми виконувати свої зобов'язання перед кредиторами і забезпечувати функціонування власного виробництва. Про низький рівень ліквідності свідчать також занадто малі надходження до підприємства порівняно з їх витратами та зобов'язаннями [49–52].

Для аналізу ліквідності підприємства використовують такі показники:

1. Коефіцієнт загальної ліквідності. Нормативне значення $\geq 1,5$. Є найбільш ємним коефіцієнтом, адже включає в себе відношення суми всіх оборотних активів підприємства до суми всіх поточних зобов'язань.

2. Коефіцієнт швидкої ліквідності. Нормативне значення $\geq 0,7$. Відношення високоліквідних активів до поточних зобов'язань підприємства.

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності. Нормативне значення $\geq 0,2$. В чисельнику грошові кошти, та їх еквіваленти і поточні фінансові інвестиції. В знаменнику – поточні зобов'язання підприємства [13].

Розрахунок розглянутих показників наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Розрахунок показників ліквідності підприємства АТ «Харківобленерго» за 2016–2020 рр.

Назва показника	Нормативне значення	2016	2017	2018	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\geq 0,2$	0,004	0,048	0,050	0,027	0,017
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\geq 0,7$	1,438	1,435	1,439	2,010	1,499

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6	7
Коефіцієнт загальної (поточної) ліквідності	$\geq 1,5$	1,463	1,467	1,470	2,052	1,526
Коефіцієнт платоспроможності	$\geq 0,1$	0,004	0,048	0,050	0,027	0,017
Коефіцієнт критичної ліквідності	$\geq 0,8$	1,438	1,435	1,439	2,010	1,499
Коефіцієнт покриття запасів	$\geq 1,0$	21,054	13,061	15,348	18,997	19,433

Джерело: складено автором на основі [43–48]

Розрахувавши показники ліквідності, можемо зробити висновки: станом на 2020 р. коефіцієнт абсолютної ліквідності становить 0,017, що не відповідає нормативному значенню 0,2, подібний результат спостерігається протягом всього аналізованого періоду; коефіцієнт швидкої ліквідності становить 1,499, при нормативному значенні 0,7, за аналізований період даний показник вище нормативного значення; коефіцієнт загальної (поточної) ліквідності дорівнює 1,526, що відповідає нормативному значенню 1,5, але до 2018 р. включно цей показник був нижче нормативу; коефіцієнт платоспроможності складає 0,017 при нормативному значенні 0,1, в жодному з аналізованих років не було досягнуто значення 0,1; коефіцієнт критичної ліквідності становить 1,499, при нормативному значенні 0,8, за аналізований період даний показник вище нормативного значення; коефіцієнт покриття запасів дорівнює 19,433, що відповідає нормативному значенню 1.

Отже, проаналізувавши динаміку коефіцієнтів ліквідності підприємства можемо сказати, що коефіцієнти абсолютної ліквідності та платоспроможності в жодному із років не відповідають нормативному значенню через відсутність найбільш ліквідного активу – грошей. Коефіцієнт загальної ліквідності лише з 2019 р. відповідає нормативному значенню, а це значить, що поточні активи компанії до 2018 р. не в змозі були покрити короткострокові зобов'язання. Коефіцієнти швидкої, критичної ліквідності та покриття запасів протягом всього аналізованого періоду відповідають рекомендованому значенню. Це

означає що підприємство має змогу вчасно погашати свої короткострокові зобов'язання високоліквідними активами.

Для того щоб об'єктивно проаналізувати та оцінити результати проведених коефіцієнтних розрахунків, отримані дані доцільно буде представити у вигляді графіку (рис. 2.2).

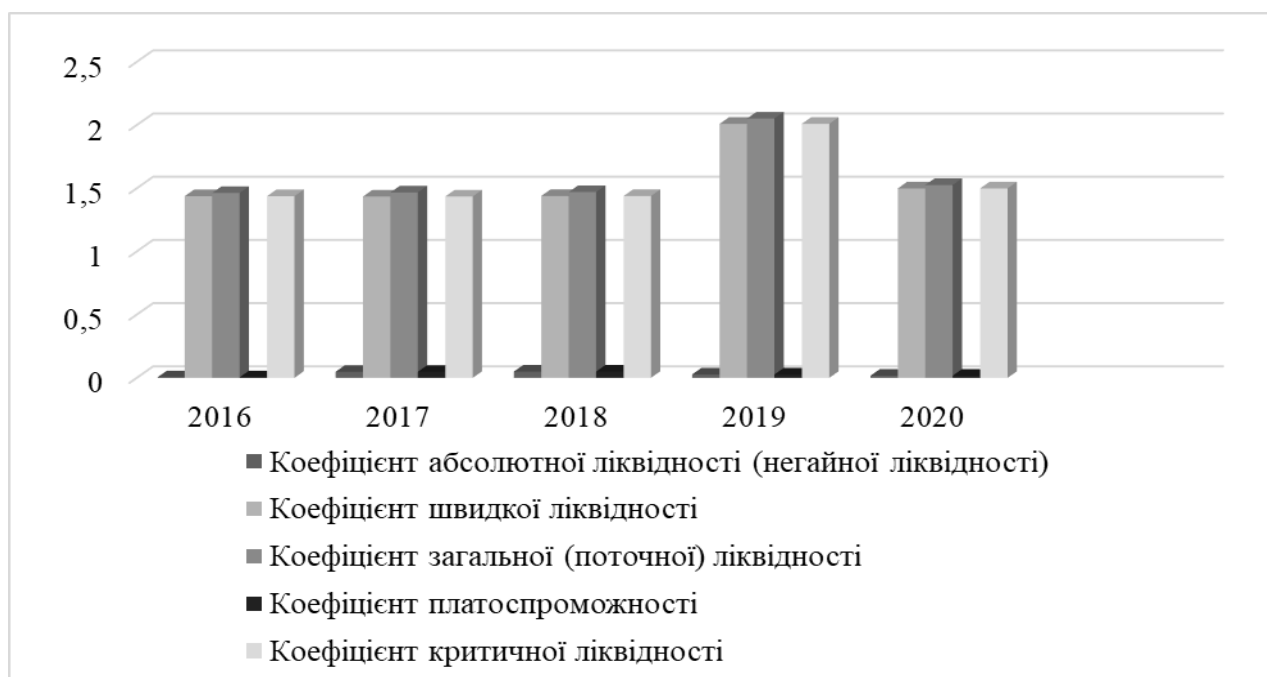

Рисунок 2.2 – Динаміка коефіцієнтів ліквідності за 2016–2020 рр.

Для повної оцінки ліквідності балансу компанії проаналізуємо активи та пасиви балансу за певними групами (табл. 2.4–2.5).

Таблиця 2.4 – Аналіз ліквідності балансу підприємства за 2016–2020 рр. (станом на кінець року), тис. грн.

Група	Вид оборотних активів	2016	2017	2018	2019	2020
A1	Високоліквідні	4 686	64 955	91 652	24 920	29 357
A2	Швидколіквідні	1 459 231	1 780 046	2 398 257	1 746 305	2 325 982
A3	Низьколіквідні	128 788	144 285	201 546	108 797	212 100
A4	Важколіквідні	2 139 788	3 581 034	3 296 937	3 452 343	3 483 033

Джерело: складено автором на основі [43–48]

Таблиця 2.5 – Аналіз ліквідності балансу підприємства за 2016–2020 рр. (станом на кінець року), тис. грн.

Група	Вид оборотних активів	2016	2017	2018	2019	2020
П1	Термінові	851 047	961 966	1 310 356	496 901	1 102 748
П2	Короткострокові	36 165	115 680	223 747	207 358	214 843
П3	Довгострокові	139 152	345 243	324 484	470 909	372 230
П4	Постійні	2 504 580	3 868 958	3 833 503	3 945 337	3 996 157

Джерело: складено на основі [43–48]

Для правильного визначення ліквідності складають підсумки по групам активів та пасивів та порівнюють (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Співвідношення груп активів і пасивів підприємства

Нормативне значення	2016			2017			2018			2019			2020		
$A1 \geq П1$	A1	≤	П1	A1	≤	П1	A1	≤	П1	A1	≤	П1	A1	≤	П1
$A2 \geq П2$	A2	≥	П2	A2	≥	П2	A2	≥	П2	A2	≥	П2	A2	≥	П2
$A3 \geq П3$	A3	≤	П3	A3	≤	П3	A3	≤	П3	A3	≤	П3	A3	≤	П3
$A4 \leq П4$	A4	≤	П4	A4	≤	П4	A4	≤	П4	A4	≤	П4	A4	≤	П4

Джерело: складено автором на основі [43–48]

Висновки, щодо характеру ліквідності балансу: ліквідність балансу меншою або більшою мірою відрізняється від абсолютної, якщо не виконується одна або дві умови. Тобто баланс розглянутого підприємства є не абсолютно ліквідним, оскільки не виконались 2 умови: вартість високоліквідних активів (A1) виявилась нижчою за термінові пасиви (П1) та низьколіквідні активи (П3) нижчі за довгострокові пасиви (П3), хоча за умовою має бути так: $A1 \geq П1$; $A3 \geq П3$; та не є неліквідним, так як 2 умови все ж так виконались: вартість швидколіквідних активів (A2) більша короткострокові пасиви (П2) та важколіквідні активи (A4) більші за постійні пасиви (П4) – $A2 \geq П2$; $A4 \geq П4$. Подібна тенденція спостерігається протягом розглянутих 5 років.

2.3 Аналіз фінансового стану підприємства АТ «Харківобленерго»

Аналіз фінансового стану – це комплекс заходів з дослідження та аналітики результатів діяльності організації з метою вивчення ступеня ефективності використання основного та оборотного капіталу та реалізації стратегічних завдань компанії з метою виявлення недоліків та порушень і знаходження резервів підвищення ефективності діяльності підприємства (у вигляді прибутку чи соціальних вигод) [53].

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Як правило, що вищі показники обсягу виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг і нижча їх собівартість, то вища прибутковість підприємства, що позитивно впливає на його фінансовий стан [54].

Основними завданнями аналізу фінансового стану є:

- дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства;
- дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами;
- об'єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;
- оцінка становища суб'єкта господарювання на фінансовому ринку та кількісна оцінка його конкурентоспроможності;
- аналіз ділової активності підприємства та його становища на ринку цінних паперів;
- визначення ефективності використання фінансових ресурсів.

Аналіз фінансового стану підприємства є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення підприємств [55–57]. Кредитори та інвестори аналізують фінансовий стан підприємств, щоб мінімізувати свої ризики за позиками та внесками.

Аналіз фінансового стану – це частина загального аналізу діяльності підприємства, який складається з: фінансового та управлінського аналізу.

Основним змістом зовнішнього фінансового аналізу, який здійснюється партнерами підприємства, контролюючими органами на основі даних публічної фінансової звітності, є:

- аналіз абсолютних показників прибутку;
- аналіз показників рентабельності;
- аналіз фінансового стану, фінансової стійкості, стабільності підприємства, його платоспроможності та ліквідності балансу;
- аналіз ефективності використання залученого капіталу;
- економічна діагностика фінансового стану підприємства.

Основним змістом внутрішнього аналізу фінансового стану підприємства є:

- аналіз майна (капіталу) підприємства;
- аналіз фінансової стійкості та стабільності підприємства;
- оцінка ділової активності підприємства;
- аналіз динаміки прибутку та рентабельності підприємства і факторів, що на них впливають;
- аналіз кредитоспроможності підприємства;
- оцінка використання майна та вкладеного капіталу;
- аналіз власних фінансових ресурсів;
- аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства;
- аналіз самоокупності підприємства.

Цей аналіз здійснюється аналітиками підприємства і ґрунтується на широкій інформаційній базі, включаючи й оперативні дані [54, 58].

Традиційна практика аналізу фінансового стану підприємства опрацювала певні прийоми й методи його здійснення.

Можна назвати шість основних прийомів аналізу:

- горизонтальний – порівняння позиції звітності з попереднім періодом;
- вертикальний аналіз – визначення структури фінансових показників з оцінкою впливу різних факторів на кінцевий результат
- трендовий аналіз;
- аналіз відносних показників (коефіцієнтів);
- порівняльний аналіз;
- факторний аналіз [59].

Приклад горизонтального аналізу наведено у табл. 2.7–2.8.

Таблиця 2.7 –Динаміка показників активу балансу АТ «Харківобленерго», тис. грн.

Актив	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	Зміни (+,-) 2019р. до 2018р.		Зміни (+,-) 2020р. до 2019р.	
				суми, тис. грн.	у %	суми, тис. грн.	у %
1	2	3	4	5	6	7	8
Нематеріальні активи	501	15466	14112	14965	2987	(1354)	(9)
Незавершені капітальні інвестиції	29331	33854	89586	4523	15	55732	165
Основні засоби	3265857	3401829	3378163	135972	4	(23666)	(1)
інші фінансові інвестиції	1043	1043	1043	0	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	205	151	129	(54)	(26)	(22)	(15)
Запаси	58092	38422	45161	(19670)	(34)	6739	18
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2390876	1734930	2313364	(655946)	(27)	578434	33
Дебіторська заборгованість за розрахунками	7381	11566	12618	4185	57	1052	9
Інша поточна дебіторська заборгованість	4702	1989	4990	(2713)	(58)	3001	151

Продовження табл. 2.7

1	2	3	4	5	6	7	8
Гроші та їх еквіваленти	91652	24920	29357	(66732)	(73)	4437	18
Інші оборотні активи	143454	70375	166939	(73079)	(51)	96564	137
Баланс	5988392	5332365	6050472	(656027)	(11)	718107	13

Джерело: складено автором на основі [43–45]

Таблиця 2.8 – Динаміка показників пасиву балансу АТ «Харківобленерго», тис. грн

Пасив	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	Зміни (+,-) 2019р. до 2018р.		Зміни (+,-) 2020р. до 2019р.	
				суми, тис. грн.	у %	суми, тис. грн.	у %
Зареєстрований капітал	59004	59004	59004	0	0	0	0
Капітал у дооцінках	1966212	2074461	2120727	108249	6	46266	2
Додатковий капітал	1874785	1874785	1874785	0	0	0	0
Резервний капітал	15340	15340	15340	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(81838)	(78253)	(73629)	3585	(4)	4624	(6)
Вилучений капітал	0	0	(70)	0	-	(70)	-
Відстрочені податкові зобов'язання	323720	309009	256632	(14711)	(5)	(52377)	(17)
Інші довгострокові зобов'язання	764	161900	115598	161136	21091	(46302)	(29)
Поточна кредиторська заборгованість	866978	229544	788370	(637434)	(74)	558826	243
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	443378	267357	314378	(176021)	(40)	47021	18
Поточні забезпечення	165038	182357	214843	17319	10	32486	18
Інші поточні зобов'язання	355011	236924	364494	(118087)	(33)	127570	54
Баланс	5988392	5332365	6050472	(656027)	(11)	718107	13

Джерело: складено автором на основі [43–45]

Аналізуючи показники активу можемо зробити висновки, що станом на 31.12.2020 р. в активі балансу відбулися такі зміни: нематеріальні активи зменшилися на 9 %, що у вартісному значенні становить 1354 тис. грн., незавершені капітальні інвестиції зросли на 165% (55732 тис. грн.), основні засоби зменшилися на 1% (23666 тис. грн.), інші фінансові інвестиції залишилися незмінними, довгострокова дебіторська заборгованість зросла на 15% (22 тис. грн.), запаси зросли на 18% (6739 тис. грн.), дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги зросла на 33% (578434 тис. грн.), дебіторська заборгованість за розрахунками зросла на 9% (1052 тис. грн.), інша поточна дебіторська заборгованість зросла на 151% (3001 тис. грн.), гроші та їх еквіваленти зросли на 18% (4437 тис. грн.), інші оборотні активи зросли на 137% (96464 тис. грн.).

Аналізуючи показники пасиву можемо зробити висновки, що станом на 31.12.2020 р. в пасиві балансу відбулися такі зміни: зареєстрований капітал, додатковий капітал та резервний капітал залишився незмінним, капітал у дооцінках зріс на 2%, що у вартісному значенні становить 46266 тис. грн., непокритий збиток зменшився на 6% (4624 тис. грн.), вилучений капітал складає 70 тис. грн., відстрочені податкові зобов'язання зменшилися на 17% (52377 тис. грн.), інші довгострокові зобов'язання зменшилися на 29% (46302 тис. грн.), поточна кредиторська заборгованість зросла на 243% (558826 тис. грн.), поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами зросла на 18% (47021 тис. грн.), поточні забезпечення також зросли на 18% (32486 тис. грн.), інші поточні зобов'язання зросли на 54% (127570 тис. грн.).

Серед позитивних змін в аналізі показників активу та пасиву в 2020 р. у порівнянні з 2019, є: збільшення запасів на 18%; грошових коштів (18%); інших оборотних активів (137%); збільшення капіталу у дооцінках (2%); зменшення непокритого збитку (6%); відстрочених податкових зобов'язань (17%); інших довгострокових зобов'язань (29%). Серед негативних: збільшення поточної

кредиторської заборгованості (243%); поточних забезпечень (18%) та інших зобов'язань (54%).

Вертикальний аналіз наведений у табл.2.9–2.10.

Таблиця 2.9 – Структура показників активу балансу АТ «Харківобленерго», %

Актив	2018	2019	2020
Нематеріальні активи	0,01	0,29	0,23
Незавершені капітальні інвестиції	0,49	0,63	1,48
Основні засоби	54,54	63,80	55,83
інші фінансові інвестиції	0,02	0,02	0,02
Довгострокова дебіторська заборгованість	0,003	0,003	0,002
Запаси	0,97	0,72	0,75
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	39,93	32,54	38,23
Дебіторська заборгованість за розрахунками	0,12	0,22	0,21
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,08	0,04	0,08
Гроші та їх еквіваленти	1,53	0,47	0,49
Інші оборотні активи	2,40	1,32	2,76
Баланс	100	100	100

Джерело: складено автором на основі [43–45]

Таблиця 2.10 – Структура показників пасиву балансу АТ «Харківобленерго», %

Пасив	2018	2019	2020
Зареєстрований (пайовий) капітал	0,99	1,11	0,98
Капітал у дооцінках	32,83	38,90	35,05
Додатковий капітал	31,31	35,16	30,99
Резервний капітал	0,26	0,29	0,25
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-1,37	-1,47	-1,22
Вилучений капітал	0,00	0,00	-0,001
Відстрочені податкові зобов'язання	5,41	5,79	4,24
Інші довгострокові зобов'язання	0,01	3,04	1,91
Поточна кредиторська заборгованість	14,48	4,30	13,03
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	7,40	5,01	5,2
Поточні забезпечення	2,76	3,42	3,55
Інші поточні зобов'язання	5,93	4,44	6,02
Баланс	100	100	100

Джерело: складено автором на основі [43–45]

Для зручності, відобразимо структуру показників активу балансу АТ «Харківобленерго» у вигляді діаграми (рис. 2.3–2.4).

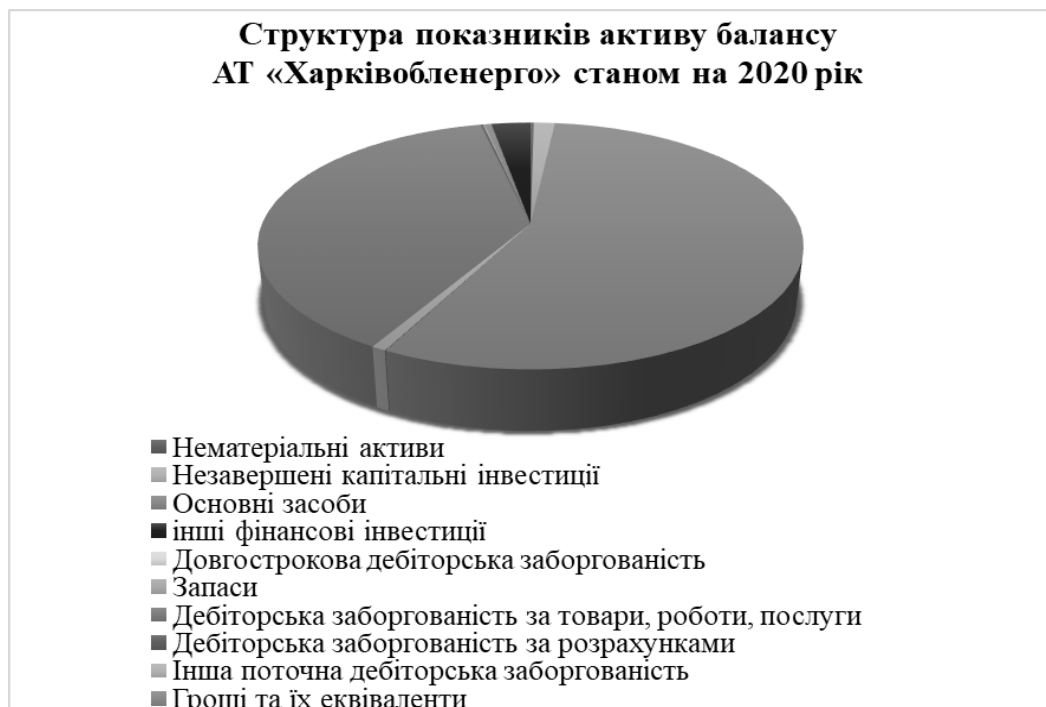

Рисунок 2.3 – Структура показників активу балансу АТ «Харківобленерго»

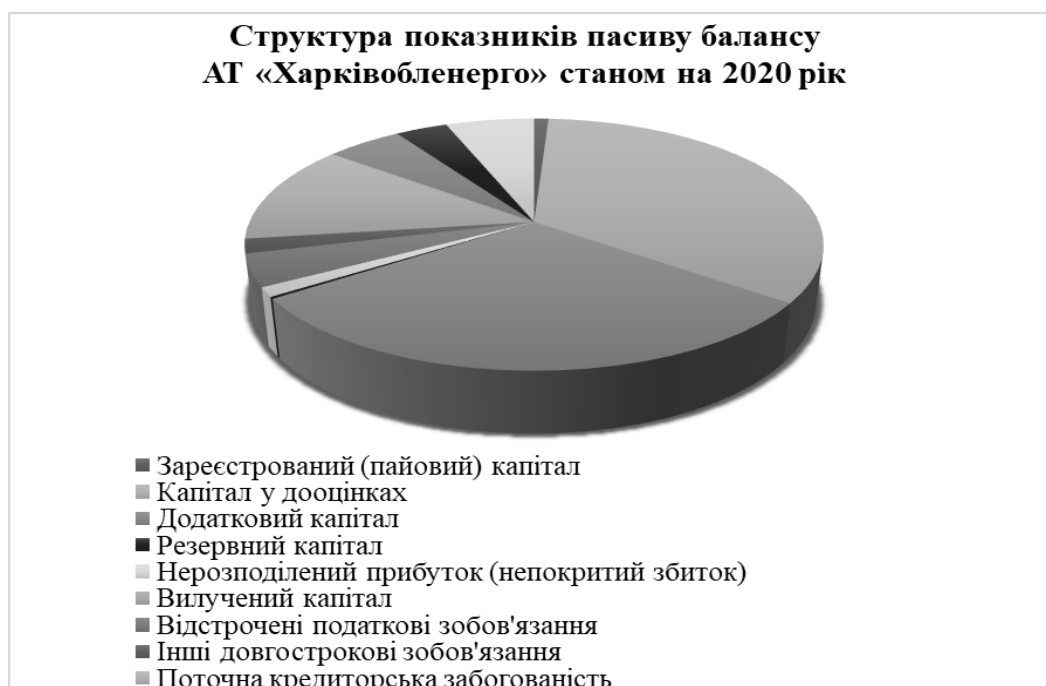

Рис. 2.4 – Структура показників пасиву балансу АТ «Харківобленерго»

Найбільший відсоток у структурі активу займають основні засоби (55,83%) та дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (38,23%); інші оборотні активи (2,76%); незавершені капітальні інвестиції (1,4%).

Найменший відсоток у структурі активу займають довгострокова дебіторська заборгованість (0,002%); інші фінансові інвестиції (0,02%); інша поточна дебіторська заборгованість (0,08%); нематеріальні активи (0,23%); запаси (0,75%); гроші та їх еквіваленти (0,49%).

Найбільший відсоток у структурі пасиву займають капітал у дооцінках (35,05%) та додатковий капітал (30,09%); поточна кредиторська заборгованість (13,03%); інші поточні забезпечення (6,02%) поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами (5,2%); відстрочені податкові зобов'язання (4,24%).

Найменший відсоток у структурі пасиву займають зареєстрований капітал (0,98%); резервний капітал (0,25%); інші довгострокові зобов'язання (1,91%).

Фінансовий аналіз здійснюється за допомогою різних моделей, які дають змогу структурувати та ідентифікувати взаємозв'язки між основними показниками.

Існують три основні типи моделей, які застосовуються в процесі аналізу фінансового стану підприємства: описові, предикативні та нормативні.

Для аналізу і оцінки фінансового стану підприємств використовують абсолютні і відносні показники.

Абсолютні фінансові показники надають інформацію у грошовому вираженні стосовно фінансової результативності, незалежності, платоспроможності підприємства, джерел формування його капіталу та структури капіталу.

Відносні фінансові показники розраховують із використанням абсолютних та відображають певні цільові структурні співвідношення.

Класифікація і порядок розрахунку основних оцінних показників фінансового стану підприємств подано в табл. 2.11 [54].

Таблиця 2.11 – Основні показники фінансового стану
 АТ «Харківобленерго» (2019–2020 рр.)

Фінансові показники	Рекомендоване значення	Розрахунок	2019	2020
1	2	3	4	5
1. Показники рентабельності				
1.1. Коефіцієнт рентабельності капіталу (активів)	>0, збільшення	Чистий прибуток/ Середньорічні активи підприємства	0,0002	0,0009
1.2. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	>0, збільшення	Чистий прибуток/ Середньорічний власний капітал	0,0006	0,012
1.3. Коефіцієнт рентабельності реалізації продукції	>0, збільшення	Прибуток від операційної діяльності/Чистий виторг від реалізації	(0,066)	(0,0013)
1.4. Коефіцієнт рентабельності виробництва продукції	>0, збільшення	Валовий прибуток/ Повна собівартість продукції підприємства	0,104	(0,037)
2. Показники ліквідності				
2.1. Коефіцієнт загальної ліквідності	Збільшення	Оборотні активи/ Поточні зобов'язання	2,05	1,53
2.2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	Збільшення	(Грошові кошти та їх еквіваленти + Дебіторська заборгованість+ Поточні фінансові інвестиції) /Поточні зобов'язання	2,01	1,5
2.3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2–0,35	(Грошові кошти + Поточні фінансові інвестиції) /Поточні зобов'язання	0,027	0,017
2. Показники фінансової незалежності				
3.1. Коефіцієнт автономії	>0,5	Власний капітал/ Валюта балансу	0,74	0,66
3.2. Коефіцієнт фінансового левериджу	Збільшення	Власний капітал/ (Довгострокові + Поточні зобов'язання)	2,84	1,95
3.3. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,2–0,5	(Оборотні активи - Поточні зобов'язання) / Власний капітал	0,24	0,22
4. Індикатори ділової активності				
4.1. Коефіцієнт оборотності активів	Збільшення	Чистий виторг від реалізації/ Середньорічна вартість активів	0,45	0,63
4.2. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Збільшення	Чистий виторг від реалізації/ Середньорічний обсяг кредиторської заборгованості	7,16	12,33

Продовження табл. 2.11

1	2	3	4	5
4.3. Середній термін погашення кредиторської заборгованості (дні)	Збільшення	365 днів/ Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	50,96	29,61
4.4. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Збільшення	Чистий виторг від реалізації/ Середньорічний обсяг дебіторської заборгованості	1,23	1,76
4.5. Середній термін погашення дебіторської заборгованості	Збільшення	365 днів/ Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	297,2	207,27
4.6. Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	Збільшення	Собівартість реалізованої продукції/Середньорічний обсяг виробничих запасів	(58,85)	(82,72)
4.7. Середній термін обороту виробничих запасів	Збільшення	365 днів/ Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	(6,2)	(4,41)
4.8. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Збільшення	Чистий виторг від реалізації/ Середньорічний обсяг власного капіталу	0,65	0,9

Джерело: складено автором на основі [43, 44]

Проаналізувавши показники рентабельності, станом на 31.12.2020 р. можемо зробити висновки, що коефіцієнт рентабельності капіталу дорівнює нормативу >0 та становить 0,0009, але такий результат є замалим; коефіцієнт рентабельності власного капіталу становить 0,012, що відповідає нормативу; коефіцієнт рентабельності реалізації продукції та коефіцієнт рентабельності виробництва продукції має від'ємне значення – (0,0013) та (0,037) відповідно, що не відповідає рекомендованому значенню >0 . Коефіцієнт рентабельності капіталу та коефіцієнт рентабельності власного капіталу у 2020 р. в порівнянні з 2019 р. має тенденцію до збільшення на 0,0007 та 0,0114 відповідно.

Проаналізувавши показники ліквідності, станом на 31.12.2020 р. можемо зробити висновки, що коефіцієнт загальної ліквідності (1,53) та коефіцієнт швидкої ліквідності (1,5) дорівнюють нормативному значенню 1,5 та 0,7 відповідно, але мають тенденцію до зниження на 0,52 та 0,51 відповідно; коефіцієнт абсолютної ліквідності становить 0,017, при нормативу 0,2–0,35.

Проаналізувавши показники фінансової незалежності, станом на 31.12.2020 р. можемо зробити висновки, що коефіцієнт автономії автономії становить 0,66 при нормативному значенні 0,5; коефіцієнт фінансового левериджу 1,95 та має тенденцію до зниження, хоче рекомендоване значення характеризується зростанням показника; коефіцієнт маневреності власного капіталу дорівнює 0,22, де рекомендоване значення 0,2–0,5, він тримається майже на рівні, але все рівно на 0,02 знижується у 2020 р.

Для показників ділової активності позитивним вважається тенденція до зростання показника в порівнянні з попереднім роком.

У 2020 р. в порівнянні з 2019 р. серед показників ділової активності таку тенденцію зберігають: коефіцієнт оборотності активів, що зріс на 0,18; коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (5,17); коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (0,53); середній термін обороту виробничих запасів (1,79); коефіцієнт оборотності власного капіталу (0,25).

У 2020 р. в порівнянні з 2019 р. середній термін погашення кредиторської заборгованості (дні) зменшився на 21 день; середній термін погашення дебіторської заборгованості зменшився на 90 днів та коефіцієнт оборотності виробничих запасів зменшився на 23,87.

Для детального аналізу розрахуємо абсолютні відхилення показників фінансового стану АТ «Харківобленерго» (2019–2020 рр.) (табл. 2.12).

Таблиця 2.12 – Абсолютні відхилення показників фінансового стану АТ «Харківобленерго» (2019–2020 рр.)

Фінансові показники	2019	2020	Δ
1	2	3	4
1. Показники рентабельності			
1.1. Коефіцієнт рентабельності капіталу (активів)	0,0002	0,0009	0,0007
1.2. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,0006	0,012	0,0114
1.3. Коефіцієнт рентабельності реалізації продукції	(0,066)	(0,0013)	0,065
1.4. Коефіцієнт рентабельності виробництва продукції	0,104	(0,037)	0,14

Продовження табл. 2.12

1	2	3	4
2. Показники ліквідності			
2.1. Коефіцієнт загальної ліквідності	2,05	1,53	(0,52)
2.2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,01	1,5	(0,51)
2.3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,027	0,017	(0,01)
3. Показники фінансової незалежності			
3.1. Коефіцієнт автономії	0,74	0,66	(0,08)
3.2. Коефіцієнт фінансового левериджу	2,84	1,95	(0,89)
3.3. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,24	0,22	(0,02)
3. Індикатори ділової активності			
4.1. Коефіцієнт оборотності активів	0,45	0,63	0,18
4.2. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	7,16	12,33	5,17
4.3. Середній термін погашення кредиторської заборгованості (дні)	50,96	29,61	(21,35)
4.4. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1,23	1,76	0,53
4.5. Середній термін погашення дебіторської заборгованості (дні)	297,2	207,27	(89,93)
4.6. Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	(58,85)	(82,72)	(23,87)
4.7. Середній термін обороту виробничих запасів (дні)	(6,2)	(4,41)	1,79
4.8. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,65	0,9	0,25

Джерело: складено автором на основі [43, 44]

Отже, проаналізувавши основні показники фінансового стану АТ «Харківобленерго», можемо зробити висновки, що негативну тенденцію до зменшення в порівнянні 2020 р. до 2019 р. має показник рентабельності виробництва продукції. Інші показники рентабельності, а саме коефіцієнт рентабельності ативів, власного капіталу, реалізації продукції має позитивну тенденцію.

Показники ліквідності, а саме коефіцієнт абсолютної ліквідності має тендонцію до зменшення на та не відповідає нормативному значенню. Коефіцієнт швидкої та загальної ліквідності відповідають нормативу, але зменшуються у 2020 р. в порівнянні з 2019 р.

Показники фінансової незалежності мають високий рівень, що навіть перевищують над нормативним значенням, але також помітна тенденція до зменшення.

Оцінка фінансової стійкості підприємства має на меті об'єктивний аналіз величини та структури активів і пасивів підприємства і визначення на цій основі міри його фінансової стабільності й незалежності, а також відповідності фінансово-господарської діяльності підприємства цілям його статутної діяльності.

Одним із основних показників фінансової стійкості підприємства є його здатність забезпечити запаси і витрати власними та позиченими коштами.

У залежності здатності здатність забезпечити запаси і витрати власними та позиченими коштами цього розрізняють такі типи фінансової стійкості підприємства:

– абсолютна фінансова стійкість – коли власні оборотні кошти забезпечують запаси й витрати;

– нормально стійкий фінансовий стан – коли запаси й витрати забезпечуються сумою власних оборотних коштів та довгостроковими позиковими джерелами;

– нестійкий фінансовий стан – коли запаси й витрати забезпечуються за рахунок власних оборотних коштів, довгострокових позикових джерел та короткострокових кредитів і позик, тобто за рахунок усіх основних джерел формування запасів і витрат;

– кризовий фінансовий стан – коли запаси й витрати не забезпечуються їх джерелами формування і підприємство перебуває на межі банкрутства [59, 60].

Оцінку фінансової стійкості АТ «Харківобленерго» подано в табл. 2.13.

Таблиця 2.13 – Оцінка фінансової стійкості АТ «Харківобленерго»

Показники	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
1	2	3	4
Джерела власних коштів	3833503	3945337	3996157
Основні засоби та інші позаоборотні активи	3296937	3452343	3483033
Наявність власних оборотних коштів (р.1-р.2)	536566	492994	513124
Довгострокові кредити	324484	470909	372230

Продовження табл. 2.13

1	2	3	4
Наявність власних довгострокових залучених джерел формування запасів і витрат (р.3+р.4)	861050	963903	885354
Короткострокові кредити	0	0	0
Загальна величина довгострокових залучених джерел формування запасів і витрат (р.5+р.6)	861050	963903	885354
Величина запасів і затрат	58092	38422	45161
Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів (р.3-р.8)	478474	454572	467963
Надлишок (+) або нестача (-) власних і довгострокових залучених джерел формування запасів і витрат (р.5-р.8)	802958	925481	840193
Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів і витрат (р.7-р.8)	802958	925481	840193
Тип фінансової стійкості	абсолютна	абсолютна	абсолютна

Джерело: складено автором на основі [43–45]

Отже, в даному випадку можна стверджувати, що підприємство має абсолютну фінансову стійкість, оскільки власні оборотні кошти більше за загальні запаси ($536566 > 58092$; $492994 > 38422$; $513124 > 45161$). Це співвідношення показує, що всі запаси повністю покриваються власними оборотними коштами, тобто підприємство не залежить від зовнішніх кредиторів. Така ситуація трапляється рідко, але її не можна розглядати як позитивну, адже за цих умов не використовуються зовнішні джерела коштів для фінансування основної діяльності. Нормальним вважають стан підприємства, коли частка оборотних коштів є трохи вищою за 50%.

Висновки до розділу 2

Акціонерне товариство «Харківобленерго» було засновано на виконання наказу Президента України від 4 квітня 1995 р. № 282/95 на підставі наказу Міністерства енергетики України.

До основних видів діяльності АТ «Харківобленерго» відносять: професійно-технічна освіта; розподілення електроенергії; вантажний автомобільний транспорт; ремонт і технічне обслуговування електричного устаткування; електромонтажні роботи; діяльність засобів розміщування на період відпустки та іншого тимчасового проживання; ремонт і технічне обслуговування електронного й оптичного устаткування.

Протягом 2020 р. товариством розподілено електричної енергії 5 915,216 тис. кВт.г. на загальну суму 4 160 636,7 тис. грн. (з урахування ПДВ) за тарифами. Отримано коштів за послуги з розподілу електричної енергії в 2020 р. – 393 195,4 тис. грн.

У 2020 р. діяльність Товариства була орієнтована на виконання показників затвердженого фінансового плану. АТ «Харківобленерго» вдається досягти та навіть перевиконати планові показники, а саме: чистий дохід від реалізації продукції (на 5,4%), всі доходи по товариству (на 3,1%), всі витрати по товариству (на 3,1%) та чистий прибуток (на 53,8%). Адміністративні витрати менше плану на 3,1%.

Основним показником, за яким проводять аналіз фінансового стану підприємства є оцінка ліквідності. Основними коефіцієнтами ліквідності є: коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності.

В даному розділі було проаналізовано динаміку коефіцієнтів ліквідності підприємства та з'ясовано, що коефіцієнти абсолютної ліквідності та платоспроможності в жодному із років не відповідають нормативному значенню через відсутність найбільш ліквідного активу – грошей. Коефіцієнт загальної

ліквідності лише з 2019 р. відповідає нормативному значенню., а це значить, що поточні активи компанії до 2018 р. не в змозі були покрити короткострокові зобов'язання. Коефіцієнти швидкої, критичної ліквідності та покриття запасів протягом всього аналізованого періоду відповідають рекомендованому значенню. Це означає що підприємство має змогу вчасно погашати свої короткострокові зобов'язання високоліквідними активами.

Взагалі, аналіз фінансового стану – це комплекс заходів з дослідження та аналітики результатів діяльності організації. До основних показників, за якими проводять аналіз фінансового стану підприємства, належать: показники ліквідності та платоспроможності; ділової активності; оцінки майнового стану підприємства; оцінки фінансової стійкості; показники рентабельності.

Проаналізувавши основні показники фінансового стану АТ «Харківобленерго», можемо зробити висновки, що негативну тенденцію до зменшення в порівнянні 2020 р. до 2019 р. має показник рентабельності виробництва продукції (на 0,14). Інші показники рентабельності, а саме коефіцієнт рентабельності ативів, власного капіталу, реалізації продукції має тенданцію. Щодо показників ліквідності, то коефіцієнт абсолютної ліквідності має тендонцію до зменшення на 0,52 та не відповідає нормативному значенню. Коефіцієнт швидкої та загальної ліквідності відповідають нормативу, але зменшуються у 2020 р. в порівнянні з 2019 р. Показники фінансової незалежності мають високий рівень, що навіть перевищують над нормативним значенням, але також помітна тенденція до зменшення. Підприємство має абсолютну фінансову стійкість, оскільки власні оборотні кошти більше за загальні запаси.

Також в роботі використано 2 основних методів аналізу: горизонтальний та вертикальний. Результати горизонтального аналізу показників активу та пасиву вказують на позитивні зміни у 2020 р. в порівнянні з 2019 р., а саме: збільшення запасів на 18%; грошових коштів (18%); інших оборотних активів (137%); збільшення капіталу у дооцінках (2%); зменшення непокритого збитку

(6%); відстрочених податкових зобов'язань (17%); інших довгострокових зобов'язань (29%). Серед негативних: збільшення поточної кредиторської заборгованості (243%); поточних забезпечень (18%) та інших зобов'язань (54%). Результати вертикального аналізу вказують на те що, найбільший відсоток у структурі активу займають капітал у дооцінках (35,05%) та додатковий капітал (30,09%); поточна кредиторська заборгованість (13,03%); інші поточні забезпечення (6,02%) поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами (5,2%); відстрочені податкові зобов'язання (4.24%). Найменший відсоток у структурі активу займають зареєстрований капітал (0,98%); резервний капітал (0,25%); інші довгострокові зобов'язання (1,91%).

3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ АТ «ХАРКІВ ОБЛЕНЕРГО»

3.1 Прогнозування зміни фінансового стану підприємства в умовах підвищення ліквідності

Запорукою успішності будь-якого бізнесу є передбачення майбутнього фінансового стану підприємства, визначення очікуваного розміру його фінансування. Для розробки та обґрунтування прогнозних показників фінансового стану підприємства застосовується низка спеціальних методів, зокрема, методи прогнозування фінансової звітності [61].

Для прогнозування показників, що впливають на рівень ліквідності використовують наступні інструменти:

- лінію тренда;
- функцію «ПРЕДСКАЗ»;
- функцію «ТЕНДЕНЦІЯ»;
- функцію «РОСТ»;
- функцію «ЛИНЕЙН»;
- функцію «ЛГРФПРІБЛ»;
- функцію «СРЗНАЧ»;
- кореляційний аналіз;
- регресійний аналіз [62].

В роботі були використані наступні функції: «ПРЕДСКАЗ», «ЛИНЕЙН», «СРЗНАЧ», кореляційний аналіз та регресійний аналіз.

Кореляційний аналіз – популярний метод статистичного дослідження, який використовується для виявлення ступеня залежності одного показника від іншого. Тобто, допомагає визначити, чи впливає зменшення чи збільшення

одного показника на зміну іншого. Якщо залежність встановлена, то визначається коефіцієнт кореляції.

Коефіцієнт кореляції варіюється в діапазоні від +1 до -1. При наявності позитивної кореляції збільшення одного показника сприяє збільшенню другого. При негативній кореляції збільшення одного показника тягне за собою зменшення іншого.

Чим більше модуль коефіцієнта кореляції, тим помітніше зміна одного показника відбивається на зміні другого. При коефіцієнті рівному 0 залежність між ними відсутній повністю [63].

Як правило, якщо абсолютне значення коефіцієнта перевищує 0,3, то можна вести мову про помірний лінійний зв'язок між ознаками, а якщо перевищує 0,8 – про дуже тісний зв'язок між ознаками [64].

Для з'ясування впливу на фінансовий стан, а саме чистий прибуток, в результаті зміни показників абсолютної, швидкої та загальної ліквідності, вважаємо доцільним проаналізувати показники, що використовуються для розрахунку показників ліквідності.

При розрахунку показників ліквідності, враховують такі дані балансу:

- довгострокові зобов'язання (X1);
- поточні зобов'язання (X2);
- оборотні активи (X3);
- необоротні активи (X4);
- позиковий капітал (X5);
- власний капітал (X6);
- чистий дохід від реалізації (X7);
- собівартість реалізованої продукції (X8);
- операційні витрати (X9);
- фінансовий результат від операційної діяльності (X10);
- витрати з податку на прибуток (X11).

Кореляційний аналіз підприємства АТ «Харківобленерго» наведений у табл. 3.1. Для аналізу використовували дані за 2017–2020 рр.

Таблиця 3.1 – Кореляційний аналіз підприємства АТ «Харківобленерго»

	У	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11
У	1,00											
X1	-0,34	1,00										
X2	-0,12	-0,87	1,00									
X3	-0,45	-0,65	0,94	1,00								
X4	0,79	0,17	-0,45	-0,64	1,00							
X5	-0,20	-0,82	1,00	0,97	-0,49	1,00						
X6	-0,27	0,58	-0,27	-0,10	0,36	-0,21	1,00					
X7	0,38	-0,86	0,58	0,35	-0,26	0,51	-0,91	1,00				
X8	0,32	-0,83	0,57	0,36	-0,33	0,51	-0,93	1,00	1,00			
X9	0,34	-0,85	0,58	0,37	-0,31	0,52	-0,92	1,00	1,00	1,00		
X10	0,52	-0,92	0,77	0,52	0,17	0,72	-0,29	0,65	0,60	0,62	1,00	
X11	-0,52	0,95	-0,78	-0,52	-0,13	-0,73	0,37	-0,71	-0,66	-0,69	-1,00	1,00

Джерело: складено автором на основі [43–46]

За результатами кореляційного аналізу можемо зробити висновки, що найбільш тісний зв'язок з чистим прибутком, мають такі статті балансу: необоротні активи (X4 – 0,79); чистий дохід від реалізації (X7 – 0,38); собівартість реалізованої продукції (X8 – 0,32); операційні витрати (X9 – 0,34); фінансовий результат від операційної діяльності (X10 – 0,52).

За результатами кореляційного аналізу доцільно провести регресійний аналіз, використовуючи ті показники, які мають найбільший вплив.

Взагалі, регресійний аналіз є одним з найбільш затребуваних методів статистичного дослідження.

За допомогою даного аналізу можна встановити ступінь впливу незалежних величин на залежну змінну.

Коефіцієнт детермінації R^2 вимірює частку розкиду відносно середнього значення, яку «пояснює» побудована регресія. Чим ближче коефіцієнт детермінації до 1, тим краще регресія «пояснює» залежність в даних [65].

Регресійний аналіз АТ «Харківобленерго» наведений в табл. 3.2–3.4.

Таблиця 3.2 – Регресійна статистика АТ «Харківобленерго»

Регресійна статистика	
Множинний R	1
R-квадрат	1
Нормований R-квадрат	65535
Стандартна помилка	0
Спостереження	4

Джерело: складено автором на основі [43–46]

Таблиця 3.3 – Дисперсійний аналіз АТ «Харківобленерго»

Дисперсійний аналіз					
	df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	5	639378532,8	127875706,6	#ЧИСЛО!	#ЧИСЛО!
Залишок	0	0	65535		
Всього	5	639378532,8			

Джерело: складено автором на основі [43–46]

Таблиця 3.4 – Результати регресійного аналізу АТ «Харківобленерго»

	Коефіцієнти	Стандартна помилка	t-статистика	Нижнє 95%	Верхнє 95%	Нижнє 95,0%	Верхнє 95,0%
Y-перетин	-481835	0	65535	-481835	-481835	-481835	-481835
X4	0,14	0	65535	0,14	0,14	0,14	0,14
X7	-0,01	0	65535	-0,01	-0,01	-0,01	-0,01
X8	0,01	0	65535	0,01	0,01	0,01	0,01
X9	0	0	65535	0	0	0	0
X10	0	0	65535	0	0	0	0

Джерело: складено автором на основі [43–46]

Враховавши результати кореляційного та регресійного аналізу розмір чистого прибутку становить 4994 тис. грн.

За результатами регрсійного аналізу будемо графіки, на основі показників, що впливають на ліквідність (рис. 3.1–3.5).

Рисунок 3.1 – Динаміка необоротних активів за 2017–2021 рр.

З графіка помітно, що у 2018 р. був не значний спад необоротних активів, але починаючи з 2019 р. показник зростає. За допомогою лінії тренду можна побачити, що у 2021 р. прогнозований показник зростає в порівнянні з 2020 р. R^2 становить 0,62, що вказує не на тісний, але помірний зв'язок.

Рисунок 3.2 – Динаміка чистого доходу від реалізації за 2017–2021 рр.

З графіка помітно, що у 2018 р. був значний спад чистого доходу від реалізації, але починаючи з 2019 р. показник зростає, але не значно. За

допомогою лінії тренду можна побачити, що у 2021 р. прогнозований показник зменшується в порівнянні з 2020 р. R^2 становить 0,63, що вказує не на тісний, але помірний зв'язок.

Рисунок 3.3 – Динаміка собівартості реалізованої продукції за 2017–2021 рр.

З графіка помітно, що у 2018 р. був значний спад чистого доходу від реалізації, але починаючи з 2019 р. показник зростає, але не значно. За допомогою лінії тренду можна побачити, що у 2021 р. прогнозований показник зменшується в порівнянні з 2020 р. R^2 становить 0,62, що вказує не на тісний, але помірний зв'язок.

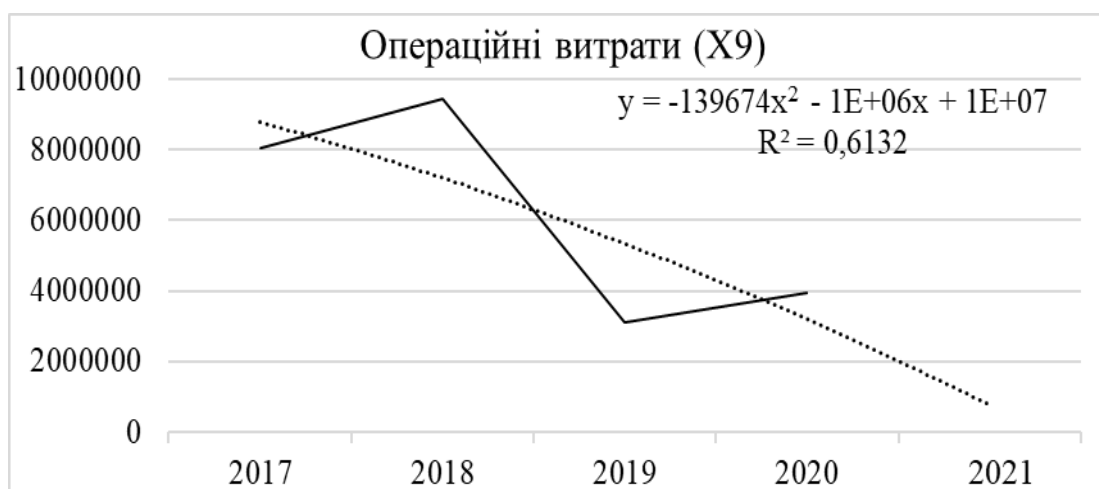

Рисунок 3.4 – Динаміка операційних витрат за 2017–2021 рр.

З графіка помітно, що у 2018 р. був значний спад операційних витрат, але починаючи з 2019 р. показник зростає, але не значно. За допомогою лінії тренду помітно, що у 2021 р. прогностичний показник зменшується в порівнянні з 2020 р. R^2 становить 0,61, що вказує не на тісний, але помірний зв'язок.

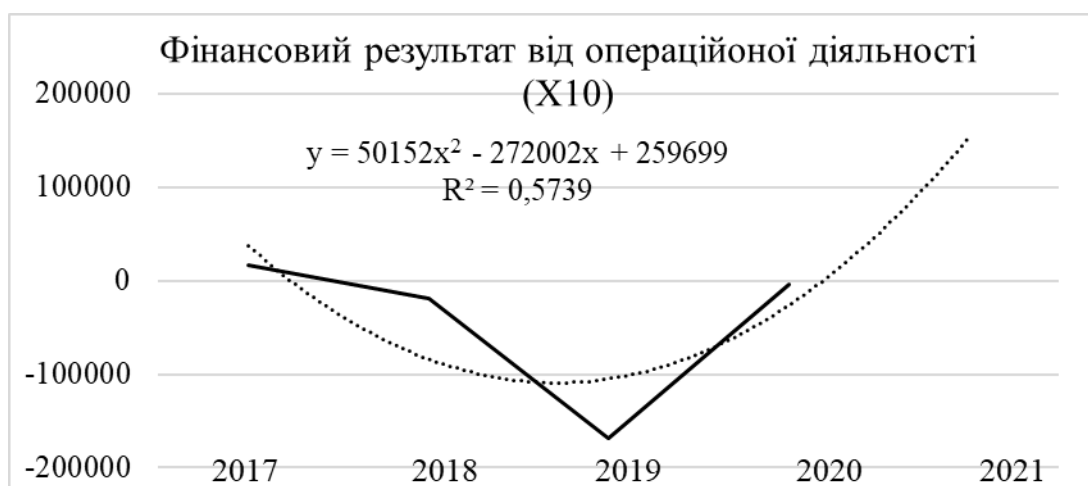

Рисунок 3.5 – Динаміка операційних витрат за 2017–2021 рр.

З графіка помітно, що з 2017 р. починається зменшення фінансового результату від операційної діяльності, а у 2018 р. відбувся значний спад показника, але починаючи з 2019 р. показник значно зростає. За допомогою лінії тренду помітно, що у 2021 р. прогностичний показник зростає в порівнянні з 2020 р. R^2 становить 0,57, що вказує не на тісний, але помірний зв'язок.

Для прогнозування показників та їх впливу на чистий прибуток також використовували функцію «ПРЕДСКАЗ». Функція «ПРЕДСКАЗ» в Excel дозволяє з деяким ступенем точності передбачити майбутні значення на основі існуючих числових значень, і портає відповідні величини. Ця функція включає в себе наступні значення: «X», «відомі значення Y», «відомі значення X». «X» – це аргумент, значення функції для якого треба визначити. У даному випадку в якості аргументу виступає рік, на який слід зробити прогнозування. «Відомі значення Y» – база відомих значень функції, а саме статті балансу, що використовуються при розрахунку показників ліквідності за попередні періоди.

«Відомі значення Х» – це аргументи, яким відповідають відомі значення функції. В їх ролі у нас виступає нумерація років, за які було зібрано інформацію про статті балансу, що використовуються при розрахунку показників ліквідності за попередні роки [62].

Результати розрахунку прогнозних значень за допомогою функції «ПРЕДСКАЗ» наведені у табл. 3.5.

Таблиця 3.5 – Результати прогнозування даних, що впливають на оцінку ліквідності

Роки	Чистий прибуток (У)	Необоротні активи (X4)	Чистий дохід від реалізації (X7)	Собівартість реалізованої продукції (X8)	Операційні витрати (X9)	Фінансовий результат від операційної д-ті (X10)
2017	31036	3581034	7947766	7566615	8043432	16463
2018	256	3296937	9057173	9131693	9425614	-19543
2019	1139	3452343	2545093	2839955	3113910	-169098
2020	4994	3483033	3585730	3456994	3937395	-4497
2021	-9955	3418688	884394	1093664	1472634	-97278

Джерело: складено автором на основі [43–46]

Для того щоб проаналізувати та оцінити результати проведених розрахунків, отримані дані доцільно представити у вигляді графіку (рис. 3.6)

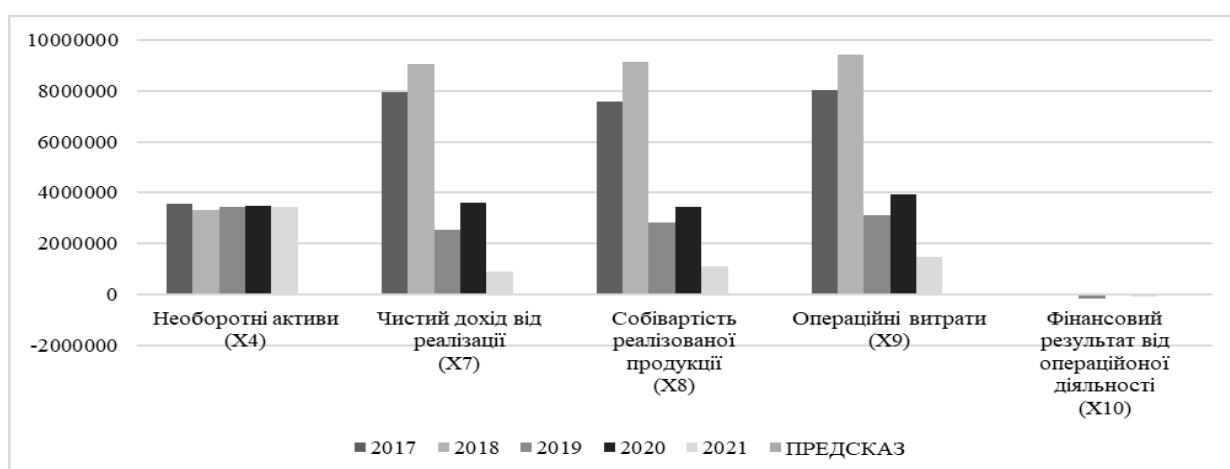

Рисунок 3.6 – Динаміка даних, що впливають на показники ліквідності

За результатами прогнозування на 2021 р. можемо зробити висновки: необоротні активи становлять 3418688 тис. грн., чистий дохід від реалізації – 884394 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 1093664 тис. грн., операційні витрати – 1472634 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності (збиток) – 97278 тис. грн. та у 2021 р. прогнозується збиток у розмірі 9955 тис. грн.

У 2021 р. в порівнянні з 2020 р. прогнозні показники зменшуються таким чином: необоротні активи на 64346 тис. грн., чистий дохід від реалізації на 2701337 тис. грн., собівартість реалізованої продукції на 2363330 тис. грн., операційні витрати на 2464761 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності на 92781 тис. грн. та чистий прибуток на 14949 тис. грн., в результаті чого у підприємства є можливість отримати збиток.

Для прогнозування показників та їх впливу на чистий прибуток ще використали функцію «СРЗНАЧ».

Середнє значення – це середнє арифметичне, яке обчислюється шляхом додавання набору чисел з наступним розподілом отриманої суми на їх кількість.

Результати розрахунку прогнозних значень за допомогою функції «СРЗНАЧ» наведені у табл. 3.6.

Таблиця 3.6 – Результати прогнозування даних, що впливають на оцінку ліквідності

Роки	Чистий прибуток (У)	Необоротні активи (Х4)	Чистий дохід від реалізації (Х7)	Собівартість реалізованої продукції (Х8)	Операційні витрати (Х9)	Фінансовий результат від операційної діяльності (Х10)
2017	31036	3581034	7947766	7566615	8043432	16463
2018	256	3296937	9057173	9131693	9425614	-19543
2019	1139	3452343	2545093	2839955	3113910	-169098
2020	4994	3483033	3585730	3456994	3937395	-4497
2021	9356	3453337	5783941	5748814	6130088	-44169

Джерело: складено автором на основі [43–46]

Для того щоб проаналізувати та оцінити результати проведених розрахунків, отримані дані доцільно буде представити у вигляді графіку (рис. 3.7).

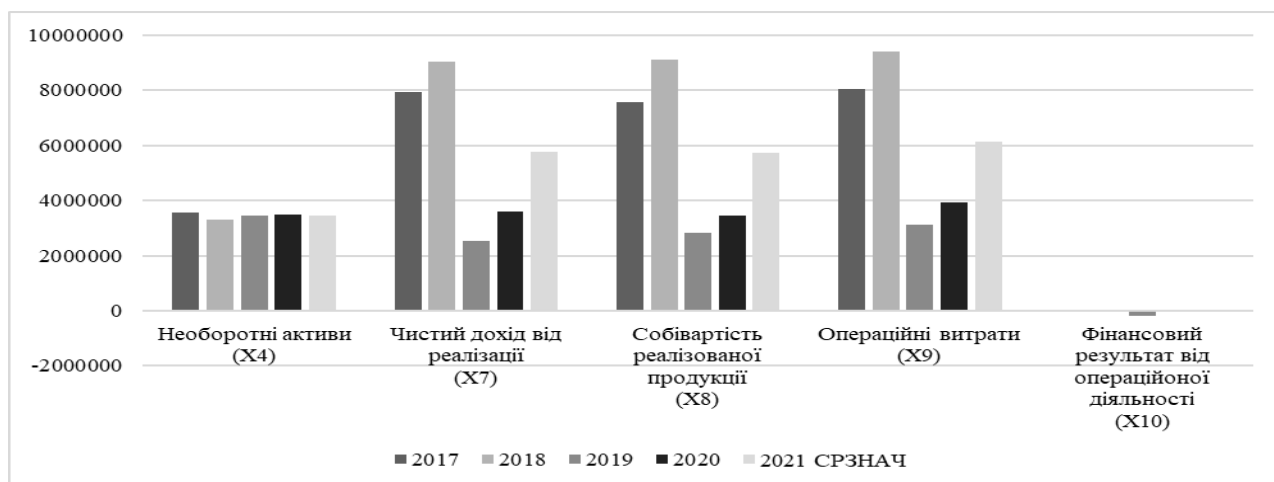

Рисунок 3.7 – Динаміка даних, що впливають на показники ліквідності

За результатами розрахунку середнього значення показників на 2021 р. можемо зробити висновки: необоротні активи становлять 3453337 тис. грн., чистий дохід від реалізації – 5783941 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 5748814 тис. грн, операційні витрати – 6130088 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності (збиток) – 44169 тис. грн., чистий прибуток – 9356 тис. грн.

Для прогнозування показників та їх впливу на чистий прибуток також використали функцію «ЛИНЕЙН».

Функція «ЛИНЕЙН» при обчисленні використовує метод лінійного наближення.

Функція включає наступні значення: «відомі значення Y», «відомі значення X», характеристику яких розглядали у попередній формулі. Розрахунок за цією функцією розпочинається зі знаходження лінійного тренду [62].

Результати розрахунку прогнозних значень за допомогою функції «ЛІНЕЙН» наведені у табл. 3.7.

Таблиця 3.7 – Результати прогнозування даних, що впливають на оцінку ліквідності

Роки	Чистий прибуток (У)	Необоротні активи (Х4)	Чистий дохід від реалізації (Х7)	Собівартість реалізованої продукції (Х8)	Операційні витрати (Х9)	Фінансовий результат від операційної діяльності (Х10)
2017	31036	3581034	7947766	7566615	8043432	16463
2018	256	3296937	9057173	9131693	9425614	-19543
2019	1139	3452343	2545093	2839955	3113910	-169098
2020	4994	3483033	3585730	3456994	3937395	-4497
Лінійний тренд	-7724	-13860	-1959819	-1862060	-1862982	-21244
2021	-2730	3469173	1625911	1594934	2074414	-25741

Джерело: складено автором на основі [43–46]

Для того щоб проаналізувати та оцінити результати проведених розрахунків, отримані дані доцільно буде представити у вигляді графіку (рис. 3.8).

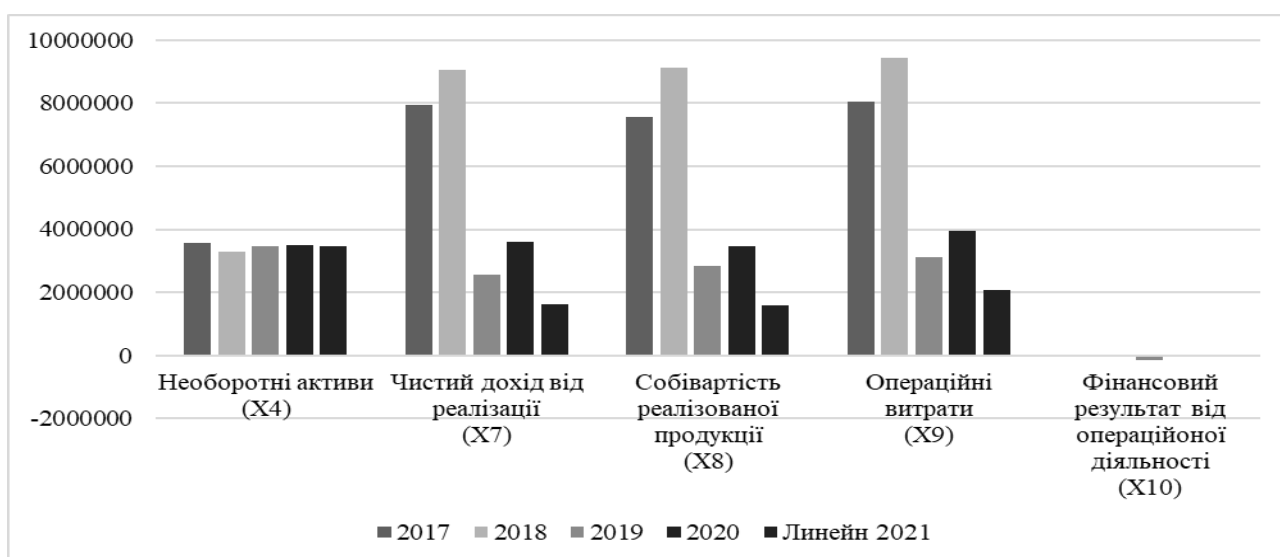

Рисунок 3.8 – Динаміка даних, що впливають на показники ліквідності

За результатами прогнозування на 2021 р. можемо зробити висновки: необоротні активи становлять 3469173 тис. грн., чистий дохід від реалізації – 1625911 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 1594934 тис. грн., операційні витрати – 2074414 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності (збиток) – 25741 тис. грн.

У 2021 р. в порівнянні з 2020 р. прогнозні показники зменшуються таким чином: необоротні активи на 13860 тис. грн., чистий дохід від реалізації на 1959819 тис. грн., собівартість реалізованої продукції на 1862060 тис. грн., операційні витрати на 1862982 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності на 21244 тис. грн.

У 2018 р. відбулося різке зменшення чистого прибутку до 256 тис. грн., починаючи з 2019 р. і до 2020 р. відбувається зростання чистого прибутку та за результатами розрахунку, враховуючи всі показники, що впливають на ліквідність, у 2021 р. прогнозується збиток у розмірі 2730 тис. грн.

Отже, використовуючи можливі методи прогнозування можемо узагальнити отримані результати у вигляді таблиці (табл. 3.8).

Таблиця 3.8 – Загальні результати прогнозування даних, що впливають на показники ліквідності оцінку ліквідності

Роки	Чистий прибуток (У)	Необоротні активи (Х4)	Чистий дохід від реалізації (Х7)	Собівартість реалізованої продукції (Х8)	Операційні витрати (Х9)	Фінансовий результат від операційної д-ті (Х10)
2017	31036	3581034	7947766	7566615	8043432	16463
2018	256	3296937	9057173	9131693	9425614	-19543
2019	1139	3452343	2545093	2839955	3113910	-169098
2020	4994	3483033	3585730	3456994	3937395	-4497
2021 ПРЕДСКАЗ	-9955	3418688	884394	1093664	1472634	-97278
2021 СРЗНАЧ	9356	3453337	5783941	5748814	6130088	-44169
ЛИНЕЙН 2021	-2730	3469173	1625911	1594934	2074414	-25741

Джерело: складено автором на основі [43–46]

Враховуючи прогнозні значення показників, що впливають на ліквідність, зобразимо динаміку чистого прибутку (рис.3.9).

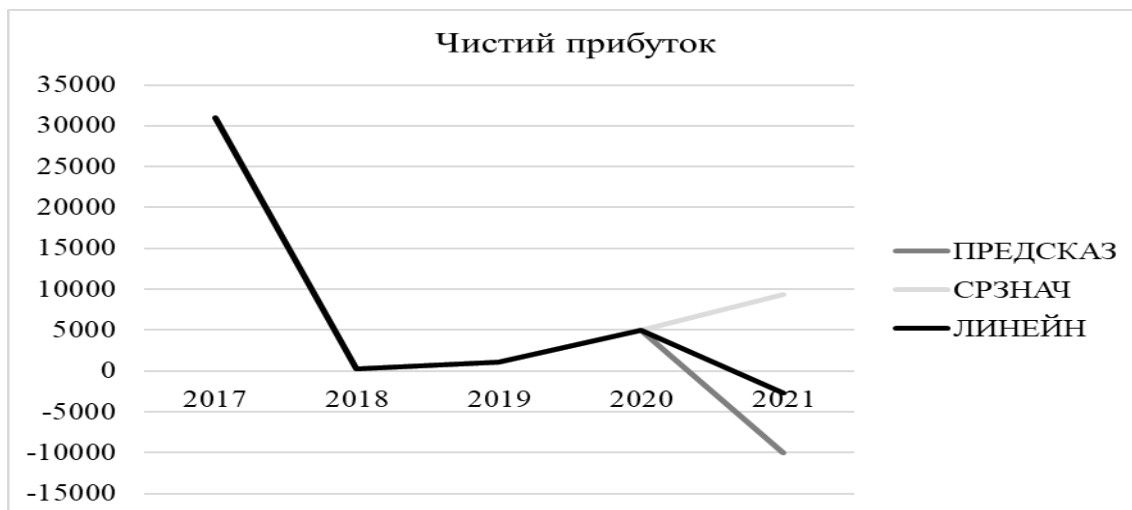

Рисунок 3.9 – Динаміка чистого прибутку

За результатами прогнозування за допомогою функції «ПРЕДСКАЗ» на 2021 р. можемо зробити висновки: необоротні активи становлять 3418688 тис. грн., чистий дохід від реалізації – 884394 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 1093664 тис. грн, операційні витрати – 1472634 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності (збиток) – 97278 тис. грн. та у 2021 р. прогнозується збиток у розмірі 9955 тис. грн.

За результатами розрахунку за допомогою функції «СРЗНАЧ» на 2021 р. можемо зробити висновки: необоротні активи становлять 3453337 тис. грн., чистий дохід від реалізації – 5783941 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 5748814 тис. грн, операційні витрати – 6130088 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності (збиток) – 44169 тис. грн., чистий прибуток – 9356 тис. грн.

За результатами прогнозування за допомогою функції «ЛИНЕЙН» на 2021 р. можемо зробити висновки: необоротні активи становлять 3469173 тис. грн., чистий дохід від реалізації – 1625911 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 1594934 тис. грн, операційні витрати –

2074414 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності (збиток) – 25741 тис. грн.

Використовуючи кореляційний аналіз було з'ясовано, які саме показники мають тісний або помірний зв'язок з чистим прибутком. Спрогнозувавши ці показники було опримано прогнозний показник, що характеризує фінансовий стан, а саме – чистий прибуток, але за розрахунком інструментами пргнозування на 2021 р. планується збиток.

Тому для підвищення рівня ліквідності необхідно аналізувати заборгованість; планувати розрахунки за строками, обсягами та кредиторами; вести облік грошових надхожень і платежів; контролювати стан розрахункових операцій. АТ «Харківобленерго» має дуже низький рівень високоліквідних активів, що не дасть можливості розрахуватися за терміновими зобов'язаннями вчасно. А від своєчасності розрахунку підприємством за своїми зобов'язаннями залежить фінансова діяльність підприємства.

Всі розраховані прогнозні показники, впливають на оцінку ліквідності. А оцінка ліквідності у свою чергу є однією із 5 груп коефіцієнтів оцінки фінансового стану. Тому за умови підвищення рівня ліквідності, покращується фінансовий стан підприємства та відповідно навпаки.

Отже, ліквідність як складова оцінки фінансового стану, відіграє важливу роль у формуванні фінансового стану та дозволяє проаналізувати своєчасність виконання підприємством грошових зобов'язань, що впливає на імідж, відносини з партнерами та фінансову діяльність.

3.2 Формування пропозицій з підвищення ліквідності АТ «Харківобленерго»

Низька ліквідність та часткова неплатоспроможність підприємств є основними проблемами на шляху формування фінансової стійкості та інвестиційної привабливості.

Основним завданням для підвищення ліквідності є пошук шляхів зниження дебіторської заборгованості, як важливого фактора формування грошової ліквідної маси. Згідно з дослідженнями, платоспроможність та ліквідність підприємства знаходяться в тісному взаємозв'язку та взаємозалежності [66].

Платоспроможність підприємства в довгостроковому періоді характеризується співвідношенням власного і позикового капіталу, а короткостроковому періоду – ліквідністю балансу. Ліквідність є стратегічно важливою величиною, а платоспроможність характеризує поточний стан підприємства [67].

Першочерговими завданнями при аналізі платоспроможності підприємства є: загальна оцінка платоспроможності та чинників, що її зумовлюють; оцінка співвідношення позикового та власного капіталу; визначення частки власного капіталу у загальній сумі капіталу підприємства; визначення суми позикового капіталу у загальній сумі капіталу підприємства. Для підвищення ефективності використання фінансових коштів підприємства необхідно впровадити заходи, які сприятимуть збільшенню прибутку, зменшенню вартості матеріальних активів та дебіторської заборгованості, а також оптимізації структури капіталу підприємства [68–70].

Оптимізація ліквідності підприємства реалізується за допомогою оперативного механізму фінансової стабілізації – системи заходів спрямованих, з одного боку, на зменшення фінансових зобов'язань, а з іншого – на збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання.

Фінансові зобов'язання підприємство може зменшити за рахунок:

- зменшення суми постійних витрат;
- зменшення рівня умовно-змінних витрат;
- продовження строків кредиторської заборгованості.

Збільшити суму грошових активів, що можна за рахунок:

- рефінансування дебіторської заборгованості;

- прискорення оборотності дебіторської заборгованості;
- оптимізація запасів товарно-матеріальних;
- скорочення розмірів страхових, гарантійних та сезонних запасів на період перебування підприємства у фінансовій кризі.

Звідси висновок, що вирішення проблеми підвищення фінансової стійкості і ліквідності підприємства, що аналізується та збільшення наявності власних коштів є реальним і можливим перш за все за рахунок подальшого збільшення обсягу реалізації продукції, розмірів прибутку та підвищення рівня прибутковості. Напрями управлінського впливу щодо покращення ліквідності та фінансового стану в цілому наведені на рис. 3.10.

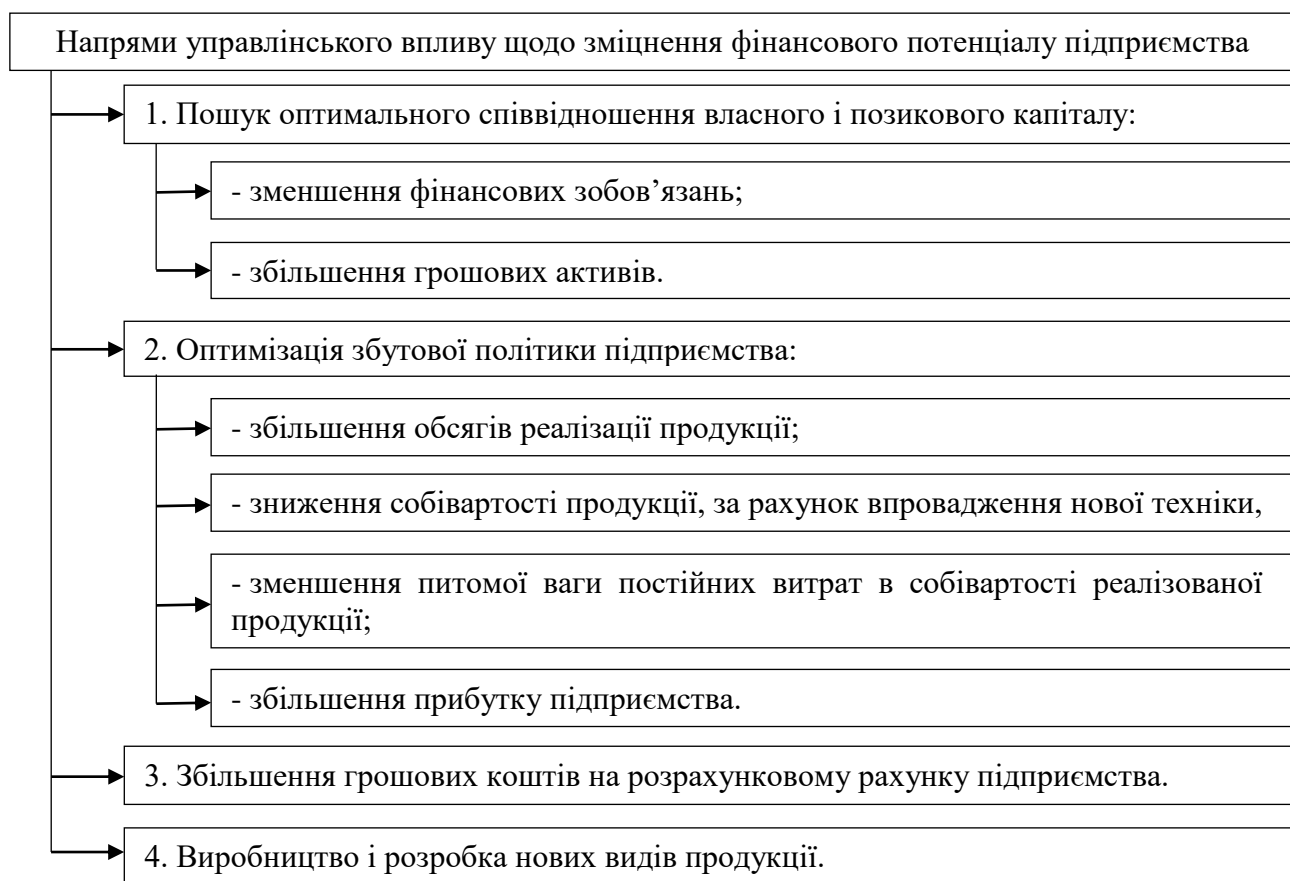

Рисунок 3.10 – Напрями управлінського впливу щодо покращення ліквідності та фінансового стану в цілому

Положення щодо управління ліквідністю наведено на рис. 3.11.

Рисунок 3. 11 – Основні складові фінансового механізму управління ліквідністю підприємства

На першому етапі застосовуються методи інтегрального фінансового аналізу та кореляційного аналізу.

На другому етапі ідентифікуються стратегічні інтереси зацікавлених осіб, обговорюються стратегічні цілі та цільові показники ліквідності підприємства, що використовують для вдосконалення та коригування грошовими потоками (третій етап).

Четвертий етап характеризується оперативним аналізом ліквідності підприємства. Використовуються наступні методи: горизонтальний, вертикальний, різні методи факторного аналізу, балансовий метод.

З п'ятого по сьомий етапи характеризуються реалізацією заходів з підвищення рівня ліквідності, моніторинг ситуації та контроль рівня ліквідності.

Отже, для покращення ліквідності та фінансового стану АТ «Харківобленерго» необхідно: якісно та ефективно планувати грошові потоки, що дасть змогу вчасно та в повному обсязі розрахуватися за своїми зобов'язаннями; оптимізувати структуру капіталу підприємства; проводити систематичний аналіз для виявлення факторів, що мають негативний вплив на діяльність підприємства; здійснювати управління підприємством; використовувати актуальні інформаційні дані для здійснення аналізу фінансового стану; забезпечити злагодженість роботи підрозділів підприємства з метою покращення операційної, фінансової діяльності; впроваджувати інноваційні технології, раціонально використовувати ресурси; співпрацювати з міжнародними компаніями, своєчасно погашати заборгованість.

Висновки до розділу 3

Під прогнозуванням розуміють передбачення обсягу та розміщення фінансових ресурсів підприємства на певний термін наперед шляхом вивчення динаміки розвитку підприємства. В роботі були використані наступні функції: «ПРЕДСКАЗ», «ЛИНЕЙН», «СРЗНАЧ», кореляційний та регресійний аналіз.

Прогнозування ліквідності та показників, що на неї впливають АТ «Харківобленерго» на 2021 р. дозволило зробити наступні висновки:

1) За результатами прогнозування за допомогою функції «ПРЕДСКАЗ»: необоротні активи становлять 3418688 тис. грн., чистий дохід від реалізації – 884394 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 1093664 тис. грн, операційні витрати – 1472634 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності (збиток) – 97278 тис. грн. та у 2021 р. прогнозується збиток у розмірі 9955 тис. грн.

2) За результатами розрахунку за допомогою функції «СРЗНАЧ»: необоротні активи становлять 3453337 тис. грн., чистий дохід від реалізації – 5783941 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 5748814 тис. грн, операційні витрати – 6130088 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності (збиток) – 44169 тис. грн., чистий прибуток – 9356 тис. грн.

3) За результатами прогнозування за допомогою функції «ЛИНЕЙН»: необоротні активи становлять 3469173 тис. грн., чистий дохід від реалізації – 1625911 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 1594934 тис. грн, операційні витрати – 2074414 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності (збиток) – 25741 тис. грн.

Використовуючи кореляційний аналіз було з'ясовано, які саме показники мають тісний або помірний зв'язок з чистим прибутком. Спрогнозувавши ці показники було опримано прогнозний показник, що характеризує фінансовий стан, а саме – чистий прибуток, але за розрахунком інструментами пргнозування на 2021 р. планується збиток.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі магістра наведено теоретичне узагальнення оцінки фінансового стану та його складових. Проведено аналіз показників ліквідності; платоспроможності; ділової активності; оцінки майнового стану підприємства; оцінки фінансової стійкості та рентабельності. Проведено прогнозування показників, що використовуються при оцінці ліквідності та в цілому впливають на фінансовий стан. Сформовано пропозиції з підвищення та напрямки управління ліквідністю.

Загальні висновки, одержані в результаті дослідження, зводяться до наступного:

З'ясовано, що фінансовий стан підприємства є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. До оцінки фінансового стану підприємства належать: оцінка рентабельності; оцінка майнового стану, оцінка ліквідності, оцінка ділової активності та оцінка фінансової стійкості.

Визначено, що важливу роль в оцінці фінансового стану відіграє дослідження показників ліквідності та платоспроможності, що дозволяє проаналізувати результати, виявити відхилення від планових показників діяльності, розміщення ресурсів, використання фінансів для виробничих потреб, погашення заборгованості.

Встановлено, що ліквідність розглядають як здатність та швидкість підприємства перетворювати свої активи на гроші для розрахунку за своїми зобов'язаннями в міру настання терміну їх погашення. Тобто даний показник характеризує спроможність компанії виконувати свої зобов'язання перед кредиторами та забезпечує стабільну діяльність підприємства.

Для аналізу ліквідності підприємства використовують наступні показники: коефіцієнт загальної ліквідності; коефіцієнт швидкої ліквідності; коефіцієнт абсолютної ліквідності.

Виявлено, що станом на 2020 р. коефіцієнт абсолютної ліквідності становить 0,017, що не відповідає нормативному значенню 0,2, подібний результат спостерігається протягом всього аналізованого періоду; коефіцієнт швидкої ліквідності становить 1,499, при нормативному значенні 0,7, за аналізований період даний показник вище нормативного значення; коефіцієнт загальної (поточної) ліквідності дорівнює 1,526, що відповідає нормативному значенню 1,5, але до 2018 р. включно цей показник був нижче нормативу; коефіцієнт платоспроможності складає 0,017 при нормативному значенні 0,1, в жодному з аналізованих років не було досягнуто значення 0,1; коефіцієнт критичної ліквідності становить 1,499, при нормативному значенні 0,8, за аналізований період даний показник вище нормативного значення; коефіцієнт покриття запасів дорівнює 19,433, що відповідає нормативному значенню 1.

Доведено, що ліквідність є складовою оцінки фінансового стану, оскільки дозволяє проаналізувати своєчасність виконання підприємством грошових зобов'язань.

Встановлено, що станом на 31.12.2020 р. в активі балансу відбулися такі зміни: нематеріальні активи зменшились на 9 %, що у вартісному значенні становить 1354 тис. грн., незавершені капітальні інвестиції зросли на 165% (55732 тис. грн.), основні засоби зменшились на 1% (23666 тис. грн.), інші фінансові інвестиції залишились незмінними, довгострокова дебіторська заборгованість зросла на 15% (22 тис. грн.), запаси зросли на 18% (6739 тис. грн.), дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги зросла на 33% (578434 тис. грн.), дебіторська заборгованість за розрахунками зросла на 9% (1052 тис. грн.), інша поточна дебіторська заборгованість зросла на 151% (3001 тис. грн.), гроші та їх еквіваленти зросли на 18% (4437 тис. грн.), інші оборотні активи зросли на 137% (96464 тис. грн.); станом на 31.12.2020 р. в

пасиви балансу відбулися такі зміни: зареєстрований капітал, додатковий капітал та резервний капітал залишився незмінним, капітал у дооцінках зріс на 2%, що вартісному значенні становить 46266 тис. грн., непокритий збиток зменшився на 6% (4624 тис. грн.), вилучений капітал складає 70 тис. грн., відстрочені податкові зобов'язання зменшились на 17% (52377 тис. грн.), інші довгострокові зобов'язання зменшились на 29% (46302 тис. грн.), поточна кредиторська заборгованість зросла на 243% (558826 тис. грн.), поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами зросла на 18% (47021 тис. грн.), поточні забезпечення також зросли на 18% (32486 тис. грн.), інші поточні зобов'язання зросли на 54% (127570 тис. грн.).

Виявлено, що баланс розглянутого підприємства є не абсолютно ліквідним, оскільки не виконались 2 умови: вартість високоліквідних активів (A1) виявилась нижчою за термінові пасиви (П1) та низьколіквідні активи (П3) нижчі за довгострокові пасиви (П3), хоча за умовою має бути так: $A1 \geq P1$; $A3 \geq P3$; та не є неліквідним, так як 2 умови все ж так виконались: вартість швидколіквідних активів (A2) більша короткострокові пасиви (П2) та важколіквідні активи (A4) більші за постійні пасиви (П4)– $A2 \geq P2$; $A4 \geq P4$.

З'ясовано, що найбільший відсоток у структурі активу займають основні засоби (55,83%) та дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (38,23%); інші оборотні активи (2,76%); незавершені капітальні інвестиції (1,4%); найменший відсоток у структурі активу займають довгострокова дебіторська заборгованість (0,002%); інші фінансові інвестиції (0,02%); інша поточна дебіторська заборгованість (0,08%); нематеріальні активи (0,23%); запаси (0,75%); гроші та їх еквіваленти (0,49%); найбільший відсоток у структурі пасиву займають капітал у дооцінках (35,05%) та додатковий капітал (30,09%); поточна кредиторська заборгованість (13,03%); інші поточні забезпечення (6,02%) поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами (5,2%); відстрочені податкові зобов'язання (4,24%); найменший

відсоток у структурі пасиву займають зареєстрований капітал (0,98%); резервний капітал (0,25%); інші довгострокові зобов'язання (1,91%).

За результатами оцінки фінансового стану виявлено, можемо зробити висновки, що негативну тенденцію до зменшення в порівнянні 2020 р. до 2019 р. має показник рентабельності виробництва продукції. Інші показники рентабельності, а саме коефіцієнт рентабельності ативів, власного капіталу, реалізації продукції має позитивну тенденцію; показники ліквідності, а саме коефіцієнт абсолютної ліквідності має тенденцію до зменшення на та не відповідає нормативному значенню. Коефіцієнт швидкої та загальної ліквідності відповідають нормативу, але зменшуються у 2020 р. в порівнянні з 2019 р.; показники фінансової незалежності мають високий рівень, що навіть перевищують над нормативним значенням, але також помітна тенденція до зменшення.

Виявлено, що підприємство має абсолютну фінансову стійкість, оскільки власні оборотні кошти більше за загальні запаси ($536566 > 58092$; $492994 > 38422$; $513124 > 45161$).

За результатами прогнозування за допомогою функції «ПРЕДСКАЗ» на 2021 р. виявлено, що необоротні активи становлять 3418688 тис. грн., чистий дохід від реалізації – 884394 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 1093664 тис. грн, операційні витрати – 1472634 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності (збиток) – 97278 тис. грн. та у 2021 р. прогнозується збиток у розмірі 9955 тис. грн.; за допомогою функції «СРЗНАЧ» на 2021 р. виявлено, що необоротні активи становлять 3453337 тис. грн., чистий дохід від реалізації – 5783941 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 5748814 тис. грн, операційні витрати – 6130088 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності (збиток) – 44169 тис. грн., чистий прибуток – 9356 тис. грн.; за допомогою функції «ЛИНЕЙН» на 2021 р. встановлено, що необоротні активи становлять 3469173 тис. грн., чистий дохід від реалізації – 1625911 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 1594934 тис. грн,

операційні витрати – 2074414 тис. грн., фінансовий результат від операційної діяльності (збиток) – 25741 тис. грн.

З метою покращення фінансового стану та підвищення рівня ліквідності були наведені наступні пропозиції: якісне та ефективне планування грошових потоків, що дає змогу вчасно та в повному обсязі розраховуватися за своїми зобов'язаннями; оптимізуція структури капіталу підприємства; проведення систематичного аналізу для виявлення факторів, що мають негативний вплив на діяльність підприємства; здійснення управління підприємством; використання актуальних інформаційних даних для здійснення аналізу фінансового стану; забезпечення злагодженості роботи підрозділів підприємства з метою покращення операційної, фінансової діяльності; впровадження інноваційних технологій, раціональне використання ресурсів; співпраця з міжнародними компаніями, своєчасне погашення заборгованості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Борзенкова В. І., Щербань О. Д. Визначення сутності ліквідності та ділової активності підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2019. №32. С. 257–263.
2. Буяльська А. О., Мельник Т. Ю. Економічна сутність понять «платоспроможність» та «ліквідність». URL : <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/124-1.pdf> (дата звернення 07.09.2021).
3. Лахтіонова Л. А. Аналіз фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності : монографія. Київ : Знання України. 2013. 1091 с.
4. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ : МАУП, 2014. 328 с.
5. Мних Є. В., Барабаш Н. С. Фінансовий аналіз: підручник. Київ : КНТЕУ. 2014. 536 с.
6. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Знання. 2015. 668 с.
7. Бланк О. І. Управління фінансами підприємств: підручник. Київ : КНТЕУ. 2017. 792 с.
8. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
9. Бандурка О. М., Ковальов Є. В., Маковоз О. С., Садиков М. А. Економіка підприємства: навч. посіб. Харків : ХНУВС, 2017. 192 с.
10. Бержанір І. А. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансового стану підприємств. *Фінанси, облік, банки*. 2014. №1 (20). С. 44–49.
11. Сніткіна І. А. Підходи визначення сутності платоспроможності та класифікація факторів впливу. *Науковий вісний Ужгородського університету*. 2019. С. 179–183.

12. Соколова Е. О., Чернявська Г. О. Проблеми управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства. *Збірник наукових праць ДЕТУТ*. 2018. №35. С. 330–338.

13. Жукевич С. М., Лучко М. Р., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 304 с.

14. Майборода О. Є., Косарева І. П., Лесняк А. О. Платоспроможність підприємства та формування системи її забезпечення. *Економіка та управління підприємствами*. №18. 2017. С. 256–260.

15. Яремик Х. Я. Методичні підходи до оцінки платоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4507> (дата звернення: 05.10.2021).

16. Терен Г. М. Підходи до трактування ліквідності підприємства. *Агросвіт*. №23. 2016. С. 67–71.

17. Шевченко О. А. Ліквідність підприємства: економічна сутність та необхідність управління. URL : <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2019/paper/download/6664/5493> (дата звернення 07.09.2021).

18. Фактори впливу на ліквідність та платоспроможність підприємства. URL : <https://naub.oa.edu.ua/2013/factory-vplyvu-na-likvidnist-ta-platospromozhnist-pidpryjemstva/> (дата звернення: 26.09.2021).

19. Боярко І. М., Дейнека О. В., Школьник І. О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2016. 368 с.

20. Бровко Т. О., Моруга Т. О., Халатур С. М. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності підприємств. *Економіка та держава*. 2017. №12. С. 56–60.

21. Богданов М. Х., Бужимська К. О. Фактори впливу на платоспроможність підприємства. *Підприємницька модель економіки та управління розвитком підприємства* : зб. тез міжнар. наук.-практ. конф., м. Житомир, 6–8 листоп. 2019 р. Житомир, 2019. С. 53–54.

22. Яцух О. О., Захарова Н. Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Економіка і управління*. 2018. №3. С. 173–180.

23. Шаповалюк В. В. Управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства в сучасних умовах : матеріали XLVII наук.-техн. конф. підпр. ВНТУ : 14–23 березня 2018 р. Вінниця : ВНТУ, 2018. С. 102–105.

24. Люта О. В., Пігуль Н. Г., Глядько К. Теоретичні засади управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств. *Вісник Сумського державного університету*. №4. 2019. С. 4–23.

25. Khalatur S., Dubovych O., Velychko V. Conceptual basis of financial management of liquidity and solvency of enterprise. *Agrosvit*. 2019 № 24. pp. 50–58.

26. Крючко Л. С. Оцінка фінансового стану – сутність та необхідність. Ефективна економіка. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1613> (дата звернення: 26.09.2021).

27. Денисенко М. П., Зазимко О. В. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств. *Агросвіт*. №10. 2015. С. 25–31.

28. Чепка В. В. Фінсовий стан підприємства: теоретичні основи. *Економічна наука*. №19. 2020. С. 96–102.

29. Ясіновська І. Ф. Оцінка фінансового стану підприємства регіону. *Регіональна економіка*. №1. 2016. С. 188–195.

30. Насібова О. В., Івашкевич І. О. Теоретичні основи оцінки фінансового стану підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. №30. 2019. С. 185–190.

31. Rzaev G., Slyva A., Directions of analysis of the financial condition of the enterprise in the section of the needs of the economy. *Bulletin of Khmelnytsky National University*. №3. 2020. pp. 118–120.

32. Oliinyk O., Rohovoi S. Financial condition of the enterprise in the context of liquidity and solvency. *Agrosvit*. 2018. № 19, pp. 34–38.

33. Diachenko V. Financial state comparative diagnostics of the confectionery industry enterprises. *Efficient economy*. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/176.pdf (дата звернення: 05.10.2021).

34. Панкратьєва Є. В. Про ефективність методичних підходів до аналізу фінансово-господарської діяльності держаних підприємств України. Ефективна економіка. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2431> (дата звернення: 01.10.2021).

35. Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 155 с.

36. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава : ПП «Астроя», 2020. 434 с.

37. Багацька К.В., Говорушко Т.А., Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: підручник. Київ : НУХТ, 2014. 320 с.

38. Берест М. М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2017. 164 с.

39. Приймак С. В., Даниляк Л. Я. Економічний аналіз: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка. 2015. 66 с.

40. Акціонерне товариство «Харківобленерго». Історія створення. URL : <https://www.oblenergo.kharkov.ua/company/history> (дата звернення 21.09.2021).

41. Структура власності АТ «Харківобленерго». URL : https://www.oblenergo.kharkov.ua/sites/default/files/pdf/akcioneram/emitent_any_info/struktura_vlasnosti_at_harkivoblenergo_stanom_na_28.10.2021.pdf (дата звернення: 01.10.2021).

42. Звіт незалежного аудитора АТ «Харківобленерго». URL : https://www.oblenergo.kharkov.ua/sites/default/files/pdf/akcioneram/fin_report/zvit_nezalezhnogo_audytora_shchodo_richnoyi_finansovoyi_zvitnosti_at_harkivoblenergo_za_2020_rik.pdf (дата звернення 21.09.2021).

43. Фінансова звітність АТ «Харківобленерго» за 2020 рік. URL : https://www.oblenergo.kharkov.ua/sites/default/files/pdf/akcioneram/fin_report/finansova_zvitniist_za_2020_rik_.25.02.2021.pdf (дата звернення: 05.10.2021).

44. Фінансова звітність АТ «Харківобленерго» за 2019 рік. URL : https://www.oblenergo.kharkov.ua/sites/default/files/pdf/akcioneram/fin_report/richna_finansova_zvitnist_za_2019_rik.pdf (дата звернення: 05.10.2021).

45. Фінансова звітність АТ «Харківобленерго» за 2018 рік. URL : https://www.oblenergo.kharkov.ua/sites/default/files/pdf/akcioneram/fin_report/finansova_zvitnist_za_2018_rik.28.02.2018.pdf (дата звернення: 05.10.2021).

46. Фінансова звітність АТ «Харківобленерго» за 2017 рік. URL : https://www.oblenergo.kharkov.ua/sites/default/files/pdf/akcioneram/fin_report/finansovu_zvit_za_2017_rik.pdf (дата звернення: 05.10.2021).

47. Річна звітність АТ «Харківобленерго» за 2016 рік. Ф1. Баланс. URL : https://www.oblenergo.kharkov.ua/sites/default/files/pdf/akcioneram/fin_report/s0100113_f1_balans.pdf (дата звернення: 05.10.2021).

48. Річна звітність АТ «Харківобленерго» за 2016 рік. Ф2. Фінансові результати. URL : https://www.oblenergo.kharkov.ua/sites/default/files/pdf/akcioneram/fin_report/s0100213_f2_zvit_pro_finansovi_rezultati_v_tisyachah.pdf (дата звернення: 05.10.2021).

49. Гладищук Я. А., Овандер Н. Л. Аналіз ліквідності підприємства та основні чинники впливу. *Менеджмент суб'єктів господарювання: проблеми та перспективу розвитку* : матеріали VI міжн. наук.-практ. конф., м. Житомир, 19–21 груд. 2019 р. Житомир: «Житомирська політехніка». 2019. С. 409–412.

50. Фещенко О. П. Аналіз ліквідності як важливий етап оцінки фінансового стану підприємств. *Фінанси, облік і аудит*. №19. 2014. С. 212–221.

51. Терен Г. М. Система показників аналізу ліквідності підприємства. *Економічна наука*. №8. 2016. С. 36–41.

52. Jablonski B. Dividend policy and financial liquidity of a company. *Problems and prospects of development of the banking system of Ukraine*. URL :

https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56925/5/Jablonski_dividend_policy.pdf (дата звернення: 05.10.2021).

53. Аналіз фінансового стану. URL : <https://library.if.ua/book/89/6242.html> (дата звернення: 26.09.2021).

54. Оцінка фінансового стану підприємства. URL : https://lubbook.org/book_537_glava_25_2.Metodika_analizu_finansovo.html (дата звернення: 26.09.2021).

55. Марченко О., Погріщук Г. Фінансовий стан та напрямки його зміцнення. *Світ фінансів*. 2015. С. 135–146.

56. Оцінка фінансового стану підприємства. URL : <https://studfile.net/preview/7230472/page:8/> (дата звернення: 26.09.2021).

57. Ковальчук Т. М., Вергун А. І. Аналіз фінансового стану підприємств за видами економічної діяльності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. №38. 2020. С. 96–99.

58. Власюк Н. І. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства на основі показників ліквідності. *Економіка і суспільство*. №9. 2017. С. 357–362.

59. Фінансовий стан підприємства, система показників його оцінки. URL : https://studopedia.com.ua/1_50077_finansoviy-stand-pidpriiemstva-sistema-rokaznikiv-yogo-otsinki.html (дата звернення: 26.09.2021).

60. Карачко К. А. Сутність та особливості управління фінансовим станом підприємства. *Економічний аналіз*. №2. 2016. С. 126–130.

61. Прогнозування фінансової звітності підприємства. URL : <https://studfile.net/preview/5642170/page:10/> (дата звернення: 01.10.2021).

62. Інструменти прогнозування в Microsoft Excel. URL : https://uk.soringcrepair.com/forecasting-in-excel/#_5 (дата звернення: 01.10.2021).

63. Способи кореляційного аналізу в Microsoft Excel. URL : <https://uk.soringpcrepair.com/correlation-analysis-in-excel/> (дата звернення: 01.10.2021).

64. Коефіцієнт кореляції та рівняння регресії. URL : https://pidru4niki.com/16790306/sotsiologiya/koefitsiyent_korelyatsiyi_rivnyannya_regresiyi (дата звернення: 01.10.2021).

65. Регресійний аналіз в Microsoft Excel. URL : <https://uk.soringpcrepair.com/regression-analysis-in-excel/> (дата звернення: 01.10.2021).

66. Домніна І. І., Домніна Н. І. Шляхи підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства. URL : <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/microcad/2010/S23/ШЛЯХИ%20ПІДВИЩЕННЯ%20ЛІКВІДНОСТІ%20ТА%20ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ%20ПІДПРИЄМСТВА.pdf> (дата звернення: 01.10.2021).

67. Булка А. О., Шаповал Л. П. Оцінка та управління ліквідністю і платоспроможністю ПАТ «Укртатнафта» в умовах фінансово-економічної кризи. URL : <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/548.pdf> (дата звернення: 05.10.2021).

68. Корнєва Н. О., Шаповалова І. О. Шляхи покращення фінансового стану підприємств. *Економічні науки*. №5. 2017. С. 55–60.

69. Діденко Є. А. Шляхи підвищення платоспроможності відчизняних підприємств торгівлі. URL : <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-2406/> (дата звернення: 05.10.2021).

70. Денисенко М. П. Заходи покращення фінансового стану підприємств у сучасних умовах господарювання. *Економіка та держава*. №12. 2019. С. 61–65.

ДОДАТОК А

Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2016 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Акціонерна Компанія "Харківобленерго"	Дата (рік, місяць, число)	2017	01	01
Територія	Харківська	за ЄДРПОУ	00131954		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	6310100000		
Вид економічної діяльності	Розподілення електроенергії	за КОПФГ	230		
Середня кількість працівників	1 6 762	за КВЕД	35.13		
Адреса, телефон	вулиця Плеханівська, буд. 149, м. ХАРКІВ, 61037		7401512		

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2016 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 644	624
первісна вартість	1001	10 244	10 207
накопичена амортизація	1002	8 600	9 583
Незавершені капітальні інвестиції	1005	33 504	30 655
Основні засоби	1010	2 317 254	2 106 336
первісна вартість	1011	3 017 024	3 066 076
знос	1012	699 770	959 740
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	1 546	1 043
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	799	1 130
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізичні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	2 354 747	2 139 788
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	35 688	26 900
Виробничі запаси	1101	-	-
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	775 790	1 437 444
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	47 278	3 569
з бюджетом	1135	2	5 602
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	5 602
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	64 138	12 616
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	9 001	4 686
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	9 000	4 682
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження ДОДАТКУ А

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	57 735	101 888
Усього за розділом II	1195	989 632	1 592 705
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 344 379	3 732 493

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	64 135	64 135
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	650 292	643 201
Додатковий капітал	1410	1 825 491	1 870 129
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	7 690	12 237
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	87 336	(85 122)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	2 634 944	2 504 580
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	126 094	117 128
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 837	22 024
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	127 931	139 152
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	505	21 033
товари, роботи, послуги	1615	30 781	163 842
розрахунками з бюджетом	1620	57 828	70 821
у тому числі з податку на прибуток	1621	16 442	-
розрахунками зі страхування	1625	9 995	21 969
розрахунками з оплати праці	1630	21 593	81 583
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	368 945	491 799
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	26 355	36 165
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	65 502	201 549
Усього за розділом III	1695	581 504	1 088 761
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	3 344 379	3 732 493

Керівник

Яворський В.Г.

Головний бухгалтер

Ісаєв Д.М.

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ДОДАТОК Б

Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2017 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2017	12	31
Підприємство <u>Акціонерна компанія "Харківобленерго"</u>	за ЄДРПОУ			00131954
Територія <u>Харківська</u>	за КОАТУУ			6310136900
Організаційно-правова форма господарювання <u>Акціонерне товариство</u>	за КОПФГ			230
Вид економічної діяльності <u>Розподілення та постачання електроенергії</u>	за КВЕД			35.13
Середня кількість працівників <u>6581</u>				
Адреса, телефон <u>вул.Плеханівська,буд.149,м.Харків,Харківська обл.,61037</u>				
Одиниця виміру: Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)				
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				
				V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2017 р.Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	624	277
первісна вартість	1001	10 207	10 200
накопичена амортизація	1002	9 583	9 923
Незавершені капітальні інвестиції	1005	30 655	23 798
Основні засоби	1010	2 106 336	3 555 216
первісна вартість	1011	3 066 076	4 560 718
знос	1012	959 740	1 005 502
інші фінансові інвестиції	1035	1 043	1 043
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 130	700
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Усього за розділом I	1095	2 139 788	3 581 034
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	26 900	43 367
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 437 444	1 773 420
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	3 569	3 347
за виданими авансами	1135	5 602	
у тому числі з податку на прибуток	1136	5 602	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	12 616	3 279
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 686	64 955
Рахунки в банках	1167	4 682	64 952
Інші оборотні активи	1190	101 888	100 918
Усього за розділом II	1195	1 592 705	1 989 286
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	3 732 493	5 570 320

Продовження ДОДАТКУ Б

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	64 135	64 135
Капітал у дооцінках	1405	643 201	1 973 751
Додатковий капітал	1410	1 870 129	1 870 129
Резервний капітал	1415	12 237	12 237
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(85 122)	(51 294)
Усього за розділом I	1495	2 504 580	3 868 958
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	117 128	344 183
Інші довгострокові зобов'язання	1515	22 024	1 060
Усього за розділом II	1595	139 152	345 243
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	21 033	20 964
товари, роботи, послуги	1615	163 842	63 372
розрахунками з бюджетом	1620	70 821	268 893
у тому числі з податку на прибуток	1621		58 709
розрахунками зі страхування	1625	21 969	6 622
розрахунками з оплати праці	1630	81 583	24 714
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	491 799	577 401
Поточні забезпечення	1660	36 165	115 680
Інші поточні зобов'язання	1690	201 549	278 473
Усього за розділом III	1695	1 088 761	1 356 119
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групамі вибуття	1700		
Баланс	1900	3 732 493	5 570 320

Керівник

Головний бухгалтер

Яворський В.Г.

Ісаєв Д.М.

ДОДАТОК В

Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2018 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2018	12	31
Підприємство <u>Акціонерне товариство "Харківобленерго"</u>	за ЄДРПОУ			00131954
Територія <u>Харківська</u>	за КОАТУУ			6310136900
Організаційно-правова форма господарювання <u>Акціонерне товариство</u>	за КОПФГ			230
Вид економічної діяльності <u>Розподілення електроенергії</u>	за КВЕД			35.13

Середня кількість працівників¹ 6443
Адреса, телефон вул.Плеханівська,буд.149,м.Харків,Харківська обл.,61037
Одиниця виміру: Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2018 р.Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	277	501
первісна вартість	1001	10'200	10'575
накопичена амортизація	1002	9'923	10'074
Незавершені капітальні інвестиції	1005	23'798	29'331
Основні засоби	1010	3'555'216	3'265'857
первісна вартість	1011	4'560'718	4'622'605
знос	1012	1'005'502	1'356'748
інші фінансові інвестиції	1035	1'043	1'043
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	700	205
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Усього за розділом I	1095	3'581'034	3'296'937
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	43'367	58'092
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1'773'420	2'390'876
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3'347	2'668
з бюджетом	1135		11
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3'279	4'702
Гроші та їх еквіваленти	1165	64'955	91'652
Рахунки в банках	1167	64'952	91'651
Інші оборотні активи	1190	100'918	143'454
Усього за розділом II	1195	1'989'286	2'691'455
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	5'570'320	5'988'392

Продовження ДОДАТКУ В

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	64'135	59'004
Капітал у доцінках	1405	1'973'751	1'966'212
Додатковий капітал	1410	1'870'129	1'874'785
Резервний капітал	1415	12'237	15'340
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(51'294)	(81'838)
Усього за розділом I	1495	3'868'958	3'833'503
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	344'183	323'720
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1'060	764
Усього за розділом II	1595	345'243	324'484
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	20'964	297
товари, роботи, послуги	1615	63'372	450'510
розрахунками з бюджетом	1620	268'893	377'864
у тому числі з податку на прибуток	1621	58'709	25'001
розрахунками зі страхування	1625	6'622	7'967
розрахунками з оплати праці	1630	24'714	30'340
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	577'401	443'378
Поточні забезпечення	1660	115'680	165'038
Інші поточні зобов'язання	1690	278'473	355'011
Усього за розділом III	1695	1'356'119	1'830'405
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	5'570'320	5'988'392

Керівник

Головний бухгалтер

 АКЦІОНЕРНЕ
 ТОВАРИСТВО Д.М. Ісаєв

 Л.І. Сітченко
 №00131954
 №1
 місто Харків

ДОДАТОК Д

Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2019 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2019	12	31
Підприємство <u>Акціонерне товариство "Харківобленерго"</u>	за СДРПОУ	00131954		
Територія <u>Харківська</u>	за КОАТУУ	6310136900		
Організаційно-правова форма господарювання <u>Акціонерне товариство</u>	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності <u>Розподілення електроенергії</u>	за КВЕД	35.13		

Середня кількість працівників¹ 5908
Адреса, телефон вул.Плеханівська,буд.149,м.Харків,Харківська обл.,61037
Одиниця виміру: Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	501	15 466
первісна вартість	1001	10 575	26 492
накопичена амортизація	1002	10 074	11 026
Незавершені капітальні інвестиції	1005	29 331	33 854
Основні засоби	1010	3 265 857	3 401 829
первісна вартість	1011	4 622 605	5 085 806
знос	1012	1 356 748	1 683 977
інші фінансові інвестиції	1035	1 043	1 043
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	205	151
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Усього за розділом I	1095	3 296 937	3 452 343
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	58 092	38 422
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 390 876	1 734 930
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 668	8 001
з бюджетом	1135	11	1 385
у тому числі з податку на прибуток	1136		191
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 702	1 989
Гроші та їх еквіваленти	1165	91 652	24 920
Рахунки в банках	1167	91 651	24 915
Інші оборотні активи	1190	143 454	70 375
Усього за розділом II	1195	2 691 455	1 880 022
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	5 988 392	5 332 365

Продовження ДОДАТКУ Д

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	59 004	59 004
Капітал у дооцінках	1405	1 966 212	2 074 461
Додатковий капітал	1410	1 874 785	1 874 785
Резервний капітал	1415	15 340	15 340
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(81 838)	(78 253)
Усього за розділом I	1495	3 833 503	3 945 337
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	323 720	309 009
Інші довгострокові зобов'язання	1515	764	161 900
Усього за розділом II	1595	324 484	470 909
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	297	48 353
товари, роботи, послуги	1615	450 510	111 435
розрахунками з бюджетом	1620	377 864	33 439
у тому числі з податку на прибуток	1621	25 001	
розрахунками зі страхування	1625	7 967	7 564
розрахунками з оплати праці	1630	30 340	28 753
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	443 378	267 357
Поточні забезпечення	1660	165 038	182 294
Інші поточні зобов'язання	1690	355 011	236 924
Усього за розділом III	1695	1 830 405	916 119
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	5 988 392	5 332 365

Керівник

Д.М.Ісаєв

Головний бухгалтер

Л.І.Сітченко

ДОДАТОК Е

Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2020 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Акціонерне товариство "Харківобленерго"	Дата (рік, місяць, число)	2020, грудень, 31	КОДИ
Територія	Харківська	за КОД АТУ	0033954	6310100000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ		230
Вид економічної діяльності	Розподілення електроенергії	за КВЕД		35.13
Середня кількість працівників	5 954			
Адреса, телефон	61037 м. Харків-37, вул. Плеханівська, 149		7401512	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	15 466	14 112
первісна вартість	1001	26 492	28 136
накопичена амортизація	1002	11 026	14 024
Незавершені капітальні інвестиції	1005	33 854	89 586
Основні засоби	1010	3 401 829	3 378 163
первісна вартість	1011	5 085 806	5 415 952
знос	1012	1 683 977	2 037 789
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	1 043	1 043
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	151	129
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3 452 343	3 483 033
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	38 422	45 161
Виробничі запаси	1101	-	-
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрашування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 734 930	2 313 364
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8 001	7 557
з бюджетом	1135	1 385	71
у тому числі з податку на прибуток	1136	191	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 989	4 990
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	24 920	29 357
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	24 915	29 352
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження ДОДАТКУ Е

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	70 375	166 939
Усього за розділом II	1195	1 880 022	2 567 439
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5 332 365	6 050 472

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	59 004	59 004
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	2 074 461	2 120 727
Додатковий капітал	1410	1 874 785	1 874 785
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	15 340	15 340
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(78 253)	(73 629)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(70)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	3 945 337	3 996 157
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	309 009	256 632
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	161 900	115 598
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	470 909	372 230
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	48 353	50 724
товари, роботи, послуги	1615	111 435	643 797
розрахунками з бюджетом	1620	33 439	43 622
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	7 564	10 300
розрахунками з оплати праці	1630	28 753	39 927
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	267 357	314 378
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	182 294	214 843
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	236 924	364 494
Усього за розділом III	1695	916 119	1 682 085
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	-	-	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду			
1800	-	-	
Баланс	1900	5 332 365	6 050 472

Керівник

Головний бухгалтер

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

*ЕП Логвиненко
Костянтин
Олександрович*

Логвиненко К.О.

*ЕП Сітченко
Лариса Іванівна*

Сітченко Л.І.

